

GŁOS

KATOLICKI

VOIX CATHOLIQUE

Nr 18/2017 (2678) Rok LIX 14.5.2017

16 maja - św. Andrzeja Boboli

Pragniemy, jak Ty,
święty męczenniku,
być wiarygodnymi świadkami
Jezusa...

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

Św. Andrzej Bobola - Kraków, Bazylika Mariacka

1,55 €

NOWY DOKUMENT SPOŁECZNY KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

Chrześcijański kształt patriotyzmu

Miłość do własnej ojczyzny nigdy nie może być usprawiedliwieniem dla pogardy, agresji oraz przemocy – czytamy w najnowszym dokumencie społecznym KEP pt.: „Chrześcijański kształt patriotyzmu” (...).

Biskupi apelują o dobrze znany z historii Polski „patriotyzm otwarty na solidarną współpracę z innymi narodami i oparty na szacunku dla innych kultur i języków”. Autorzy dokumentu wyrażają na wstępie radość z ożywienia „postaw patriotycznych i poczucia świadomości narodowej, które obserwujemy w Polsce w ostatnich latach”.

Biskupi podkreślają, że patriotyzm jest głęboko wpisany w uniwersalny nakaz miłości bliźniego. W ślad za nauczaniem papieży poczynając od św. Piusa X, przypominają, że „Kościół nauczał zawsze, że patriotyzm jest obowiązkiem (...) zarazem jednak, – „jako forma miłości bliźniego – będąc wielką wartością, nie jest jednak wartością absolutną”. Musi mieć swoje miejsce w hierarchii wartości, gdyż „pozostaje zawsze etapem na drodze do ojczyzny niebieskiej, która dzięki nieskończonej miłości Boga obejmuje wszystkie ludy i narody ziemi”.

W związku z tym: „za niedopuszczalne i batwochwalcze należy uznać wszelkie próby podnoszenia własnego narodu do rangi absolutu czy też szukanie chrześcijańskiego uzasadnienia dla szerzenia narodowych konfliktów i waśni. Miłość do własnej ojczyzny nigdy, bowiem nie może być usprawiedliwieniem dla pogardy, agresji oraz przemocy”.

Patriotyzm a nacjonalizm

Autorzy dokumentu sprzeciwiają się, więc patriotyzmowi opartemu na egoizmie narodowym, który łatwo może przerodzić się w nacjonalizm: „Nacjonalizm, zwłaszcza w swych radykalnych postaciach, stanowi antytezę prawdziwego patriotyzmu”. W nawiązaniu do nauczania Jana Pawła II wyjaśniają, że „należy ukazać zasadniczą różnicę, jaka istnieje między szaleńczym nacjonalizmem, głoszącym pogardę dla innych narodów i kultur, a patriotyzmem, który jest godziwą miłością do własnej ojczyzny”. Przypominają, że „prawdziwy patriota nie zabiega nigdy o dobro własnego narodu kosztem innych”.

Dodają, że w przeciwieństwie do nacjonalizmu, patriotyzm nigdy nie przybiera formy abstrakcyjnej ideologii, ale jest po prostu moralnym wyzwaniem. A jego siłą twórczą jest „najsłabsza chętniejsza miłość wolna od nienawiści, bo nienawiść to siła rozkładowa, która prowadzi do choroby i zwyrodnienia dobrze pojętego patriotyzmu”.

Wyjaśniają ponadto, że „patriotyzm nie narzuca też sztyw-

nego ideologicznego formatu kulturowego, tym bardziej politycznego”. Dlatego promują też rozumienie patriotyzmu w szerszym kontekście, jako patriotyzm obywatelski, który „obejmuje wszystkich obywateli kraju, a nie tylko jedną grupę etniczną”.

„Współczesny polski patriotyzm, pamiętając o wkładzie, jaki wnosi doń katolicyzm i polska tradycja, zawsze winien żywić szacunek i poczucie wspólnoty wobec wszystkich obywateli, bez względu na ich wyznanie czy pochodzenie, dla których polskość i patriotyzm są wyborem moralnym i kulturowym” – konstatują. Zauważyć w tym można polemikę z zawężonym stereotypem „Polaka-katolika”, choć to pojęcie bezpośrednio nie jest wymieniane.

Autorzy dokumentu zwracają uwagę, że źródłem i wzorcem polskiej tożsamości jest wspólna historia, w której „przeplatają się dwa nurty: nurt polskości rdzennej, etnicznej i nurt polskości kulturowej”. Opowiadając się za tym drugim kierunkiem, przypominają o wciąż cennej spuściźnie wielokulturowej dawnej Rzeczypospolitej, w szczególności nawiązują do „polskości epoki jagiellońskiej”, która była tak bliska Janowi Pawłowi II. W ślad za nim przypominają, że „pozwoliła ona na utworzenie Rzeczypospolitej wielu narodów, wielu kultur, wielu religii i wszyscy Polacy nosili w sobie tę religijną i narodową różnorodność”.

Przypominają, więc, że „pod polskim niebem i na polskiej ziemi obok siebie żyli, zabiegali o powszedni chleb, modlili się, tworzyli własny obyczaj i kulturę katolicy różnych obrządków, prawosławni, protestanci, żydzi i muzułmanie”. Wskazują też, że w czasach, gdy Europę trawiły wojny i prześladowania religijne, Rzeczypospolita pozostawała ostoją gościnności i tolerancji”. I to właśnie „dzięki temu ukształtował się w polskiej kulturze model patriotyzmu gościnnego, włączającego, inspirowanego się dorobkiem sąsiadów i całej chrześcijańskiej europejskiej kultury”. Był to patriotyzm otwarty, dzięki któremu „Polakami stawali się ci, którzy Polakami zostać chcieli, bez względu na swoje pochodzenie”.

Patriotyzm inspirowany pojednaniem

Ważnym wątkiem dokumentu jest ukazanie, że patriotyzm, szczególnie dziś, winien inspirować nas do tego, abyśmy „kultywując pamięć o naszych ofiarach i cierpieniach, próbowali uwolnić ją od paraliżującego bólu, poczucia krzywdy, a czasem wrogości”. Dlatego tak istotna jest „droga przebaczenia i pojednania”. W tym momencie odwołują się do przesłania Franciszka z jego ubiegłorocznej wizyty w Polsce, kiedy przypominał on o inspirowanym przez Kościół procesie pojednania polsko-niemieckiego, czy nawet także polsko-rosyjskiego – poprzez wspólną deklarację polskiego Episkopatu z Rosyjskim Kościołem Prawosławnym, z sierpnia 2012 r.

„Także dziś – przypominają z mocą, – jako chrześcijanie wezwani jesteście, by pośród dramatycznych, historycznych ran, stawać się świadkami opartego o prawdę i miłosierdzie przebaczenia i pojednania”. Przypominają, że budowanie pojednania jest naszym obowiązkiem – nie tylko z sąsiadami, ale i wewnątrz kraju.

Odpowiedzialna polityka historyczna

Autorzy dokumentu przypominają, że patriotyzm wzywa dziś do „tworzenia odpowiedzialnej polityki historycznej, w co włączają się instytucje państwa, samorządy i politycy”. A jest to bardzo ważne „w coraz bardziej zglobalizowanym, zunifikowanym i zaawansowanym technicznie świecie”, jako wyraz starania się o zachowanie własnej tożsamości.

ciąg dalszy na str. 5

Telegram z... Zosią

Tęgoroczny mi j, jak to w Paryżu, chłodny, wilgotny i na próżno uypatrywać bardziej globalnego ocieplenia klimatu, zwłaszcza tego politycznego; no za pełny kryzys! Tak że aż ciśnie mi się na komputerową klawiaturę, pod skostniałe palce, starc polskie... Głodno, chłodno i do domu daleko. Ach dom... – mi j Boże – nostalgia emigrancka chandry się widać odzywa, mimo długasnego obczyźnianego stażu – jak to w mi ju, na paryskim bruku... mickiewiczowskim: Przynosząc z miasta uszy pełne stuku/ przekleństw i kłamstwa, niewczesnych zamiarów,/ za późnych żalów, potępieńczych swarów! Pasi je jak ułat. Tymczasem w Krakowie... pewnie maturo i czas zacząć i kwitną bzy i jabłonie, przysgrzewa słońce na Plantach i gimnazjalistki przygotowują się do egzaminów z literatury i piękni j – polszczyzną. Toteż zostawiam poza marginesem Telegramu ten wszelki zgiek tułyleczy i... zacieram ręce atawistycznym nieco odruchem, wszak i na Mazowszu teraz w kalendarzu i sadach, Zimni ogrodnicy – św. Pankracy, św. Serwacy, św. Bonfacy i – oczywiście – św. Zofia, 15 maja. I zaraz uyskakuje mi w przyproszonym łysiną pamięci... Słowacki z Paryża, z marca 1844 roku: Niech mi Zoska o wiersze nie prosi, /bo kiedy Zoska do ojczyzny wróci, /to każdy kwiatek powie wiersze Zosi... Piszę Wam o tych niły i drobniagach, bo potrzebi jem y od czasu do czasu takiego „przerwywnika” od wielkich, niepoważnych i praw, i poetórki z Wieszców...

P.O.

- WYZNAWCY TEORII GLOBALNEGO OCIEPLENIA ZWRÓCILI SIĘ, PODOBNO DO WŁADZ O USUNIĘCIE Z KALENDARZY WZMIANEK O OGRODNIKACH MATOWYCH I ZIMNEJ ZOŚCE...

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | To jest niezwykle – str. 4
- | 100-lecie czy 1000-lecie? – str. 8
- | Cela s'est passé un 14 mai – str. 11
- | Polski smok – str. 12
- | 175 lat Szkoły Polskiej w Paryżu! – str. 14

Z SATYRYCZNEJ TEKILY L.B.

Półmetek i co dalej?

Marian Miszalski

Optymiści z kręgów i mediów rządowych, prorządowych i sympatyzujących nie mogą się u prost nachwalić rządowych sukcesów gospodarczych.

Zaczęto się od wcielenia w życie sztandarowego PiS-owskiego programu „500 plus” (pięćset złotych na dziecko): program ten, obok swej funkcji społecznej (pomoc rodzinie) napędza podobno konsumpcję, a ta – produkcyjność, więc i zatrudnienie. Co do zatrudnienia – bezrobocie w Polsce jest obecnie najmniejsze od 25 lat i wynosi 8,5 procent. Dobrze przyjęta została przez opinię publiczną także decyzja o przywróceniu wcześniejszego wieku emerytalnego, którego wydłużenie wprowadzał poprzedni rząd. Obecny gabinet ogłosił i realizuje też program „uszczelnienia podatkowych”, dotyczący zarówno zagranicznych przedsiębiorstw, chętniej transferujących zyski za granicę, niż inwestujących w Polsce (co irytuje Brukselę), jak i niektórych przedsiębiorstw polskich, na wielką skalę oszu-

kujących dotąd na podatku VAT: w grę wchodziły miliardowe kwoty. Rząd premier Szydło przystąpił też do realizacji programu „renacjonalizacji gospodarki”, po którym opinia publiczna spodziewa się przede wszystkim renacjonalizacji niektórych banków i – coraz pilniej – renacjonalizacji wielu... mediów, bezmyślnie i korupcyjnie sprzedanych zagranicznemu kapitałowi jeszcze za rządów Mazowieckiego.

Nie mniej (a może nawet – bardziej?) reformatorskie są działania podejmowane przez rząd w sferze naprawy funkcjonowania państwa. Tu na plan pierwszy wysuwa się trwająca próba oczyszczenia środowiska sędziowskiego – nadal ostoi kadrowego „stanu posiadania” byłych ubeków, es-beków i WSI (Wojskowe Służby Informacyjne), mimo trwającej niemal 28(!) lat „transformacji ustrojowej”,

przekształcania PRL w normalne, praworządne państwo. *ciąg dalszy na str. 9*

Zaprenumeruj „Głos Katolicki”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____

Adres: _____

Telefon: _____

☐ Rok (56,60 €) ☐ Pół roku (30,30 €) ☐ Miesiąc (5 €)

☐ Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) ☐ PDF/e-mail (49,90 €)

☐ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

PRENUMERATY

KUPON
PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

V Niedziela wielkanocna

PSALMRESPONSORYJNY

Refren: Okaż swą łaskę ufającym Tobie.

EWANGELIA

J 14, 1-12

Słowa Ewangelii wg św. Jana

Jezus powiedział do swoich uczniów: «Niech się nie trwoży serce wasze. Wierzcie w Boga? I we Mnie wierzcie! W domu Ojca mego jest mieszkań wiele. Gdyby tak nie było, to bym wam powiedział. Idę przecież przygotować wam miejsce. A gdy odejdę i przygotuję wam miejsce, przyjdę powtórnie i zabiorę was do siebie, abyście i wy byli tam, gdzie Ja jestem. Znaście drogę, dokąd Ja idę». Odezwał

się do Niego Tomasz: «Panie, nie wiemy, dokąd idziesz. Jak więc możemy znać drogę?» Odpowiedział mu Jezus: «Ja jestem drogą i prawdą, i życiem. Nikt nie przychodzi do Ojca inaczej jak tylko przeze Mnie. Gdybyście Mnie poznali, znalibyście i mego Ojca. Ale teraz już Go znacie i zobaczyliście». Rzekł do Niego Filip: «Panie, pokaż nam Ojca, a to nam wystarczy». Odpowiedział mu Jezus: «Filipie, tak długo jestem z wami, a jeszcze Mnie nie poznajesz? Kto Mnie widzi, widzi także i Ojca. Dlaczego więc mówisz: „Pokaż nam Ojca”? Czy nie wierzysz, że Ja jestem w Ojcu, a Ojciec we Mnie? Słów tych, które wam mówię, nie wypowiadał od siebie. To Ojciec, który trwa we Mnie, On sam dokonuje tych dzieł. Wiercie Mi, że Ja jestem w Ojcu, a Ojciec we Mnie. Jeżeli zaś nie – wierzcie przynajmniej ze względu na same dzieła! Zaprawdę, zaprawdę, powiadam wam: Kto we Mnie wierzy, będzie także dokonywał tych dzieł, których Ja dokonuję, a nawet większe od tych uczyni, bo Ja idę do Ojca».

To jest niezwykle

Być katechetą w Polskiej Szkole ze 175-letnią tradycją...

Obowiązek

Chodzenie do szkoły i uczęszczanie na religię to nie tylko obowiązek dzieci. Obowiązek katechizacji spoczywa na wszystkich wierzących, na całej, szeroko pojętej wspólnocie Kościoła. Chrystus, który jest twórcą i głową Kościoła, polecił po swoim Zmartwychwstaniu, by jego uczniowie nauczali wszystkie narody, by sprawowali sakramenty i nie bali się dawać życiem świadectwa wiary.

Zarówno dla dzieci, jak i dla mnie chodzenie na religię nie jest kwestią dobrowolnego wyboru, to zobowiązanie. Trzeba zadbać, by przekaz wiary trwał z pokolenia na pokolenie, by formować Jezusowych uczniów, wyjaśniać tajemnice wiary i prowadzić do pełni życia. Życia być może pisanego z dużej litery. By prowadzić do tego, który jest Drogą, Prawdą i Życiem.

Inna niż wszystkie

W czasie niespełna 20 lat swojej postęgi kapłańskiej uczyłem w różnych polskich szkołach. W siedmiu parafiach, na wszystkich szczeblach i we wszystkich rodzajach szkół. Katechizowałem matę dzieci i inteligentną młodzież bardzo dobrej szkoły technicznej. Chodziłem na lekcje religii do liceum i do gimnazjum. Uczyłem w prywatnej szkole fryzjerskiej i w katolickiej podstawówce. Na wsi i w mieście. Grzecznych i niegrzecznych. Przy pełnym poparciu dyrekcji i przy nieskrywanym, antyklerykalnym nastawieniu do sprawy.

ks. Mariusz Nitka

Od czterech lat mam okazję uczyć w Polskiej Szkole w Paryżu. Jest ona inna niż wszystkie dotychczasowe. W pewnym sensie jest nieprzeciętna, wyróżniona. To tutaj przekaz wiary i nauczanie naszych tradycji nabierają niezwykle wymiaru. To tutaj, od jakości tego przekazu, zależy więcej, niż gdziekolwiek wcześniej. Tu nikt mnie nie wyręczy. Moich braków nie wypełnią media. Nie pomoże pobożna babcia, która zawsze jest pod ręką. Tu naprawdę ode mnie zależy bardzo dużo...

Jeszcze jeden język

Ostatnia Wieczerza, roraty, procesja, pascha i gromnica, rekolekcje, rezurekcje, zadośćuczynienia... Jest wiele słów, których nikt, na co dzień tu nie wypowiada. Słowa te żyją jedynie w kościele i w starych modlitewnikach. Słowa te w przekazie wiary mają ogromny potencjał. W zasadzie to właśnie z tych słów utkana jest chrześcijańska Dobra Nowina – opowieść o Mesjaszu, Bożym Pomazańcu, synu Maryi, który przyszedł na ziemię, by zbawić człowieka.

Moi uczniowie nie znają tych pojęć. Trzeba przed nimi cierpliwie i skrętnie odstańać ich piękno i tajemnicę. Trzeba zrobić wszystko, by były zrozumiałe... Także jak te inne, nieco bliższe życiu, że ktoś jest strwożony, że jadł do sytości, że jest służą nieużytecznym, albo, że nie może być nierozumnym bezbożnikiem...

Religia w Polskiej Szkole w Paryżu to jeszcze jedna szansa, by dzieci poznały język ojczysty. Nieco inny niż ten codzienny. Raczej ten tradycyjny, w jakimś sensie staropolski, ekskluzystyczny. Uczeń polskiej mowy na wskroś chrześcijańskiej, która wyrosła z Pisma świętego, z tradycji i z dzieł Kościoła... splecionych niezwykle z historią narodu.

W domu

Często rodzice pytają, dlaczego nie zadają nic do domu. Jakoś nie wydaje mi się, by

dzieci chodzące do dwóch szkół – francuskiej i polskiej, trzeba było obciążać jeszcze kolorowaniem obrazków po lekcjach. Co nie znaczy, że nie ma zadań domowych!

Atmosfera rodzinnego gniazda zawsze pozostanie najważniejsza, fundamentalna. To pierwsza przestrzeń przekazu wartości, wszechpianawawyków, uczenia rozróżniania dobra od zła. Dom zawsze pozostanie pierwszą szkołą i pierwszą salą katechetyczną. Może nawet i więcej. Dom rodzinny jest pierwszym Kościołem, w którym buduje się przyjacielską relację z Jezusem i z innymi ludźmi. Przede wszystkim z najbliższymi.

Szkolna lekcja religii to jedynie pomoc, to ciąg dalszy, dopowiedzenie, bądź mata korekta... Uzupelnienie tego, czego zabrakło w domu. Ostatecznie, cöz można zrobić raz w tygodniu, w ciągu trzech kwadransów, mając przed sobą dwudziestkę dzieciaków, które nie zawsze rozumieją, że ołaca się słuchać, że ołaca się przyjmować, cłtonać..., że to wszystko wyda owoce, pomoże. Szczególnie wtedy, kiedy wszyscy zawiodą.

Łatwiej pracuje się z dziećmi, kiedy nauczyciel czy katecheta ma poparcie rodziców. Nie trzeba być psychologiem, żeby rozpoznać, z jakim nastawieniem dziecko przychodzi do szkoły. Dlatego katechezy potrzebują nie tylko dzieci. Często bardziej potrzebują jej dorośli.

Raz jeszcze

Tu zamyka się katechetyczny krąg przekazu wiary. Wiele razy dorośli mobilizują się z powodu dzieci. Przyjdą do kościoła, bo jest spotkanie przed Komunią św. czy Bierzmowaniem. A jak już przyjdą, to jest nadzieja, że pokarmem mocy, który rozda Jezus od ołtarza, nakarmią swoje pociechy. Po to, by były silniejsze, by się nie poddały, aby nie złamały się pod naporem życia..., które nadchodzi.

Trzeba zrobić wszystko, by życie przeżyć mądrze. Iść przez życie z Jezusem pod ręką, jest bez wątplenia łatwiej, niż samemu – metodą prób i błędów – sprawdzać, która droga jest najwłaściwsza.

Chrześcijański kształt patriotyzmu *ciąg dalszy ze str. 2*
Zwracają przy tym uwagę, że celem roztropnej polityki historycznej jest „jednoczenie ludzi wokół wspólnego dobra, wzmacnianie więzi międzyludzkich i poczucia wspólnoty duchowych wartości ponad różnicami i podziałami”. Ostrzegają, zatem przed takim wykorzystywaniem historii, w którym w sposób nieuprawniony i niebezpieczny następować może „nadużywanie i instrumentalizowanie pamięci historycznej w bieżącej konkurencji i rywalizacji politycznej”. Ostrzegają, że „tam, gdzie naturalny w polityce spór nasycy się zbyt pochopnie analogiami historycznymi, a argumenty historyczne zastępują racje ekonomiczne, prawne czy społeczne, tam oddala się, a czasem staje się niemożliwa do osiągnięcia, perspektywa godziwego i niezbędnego w społeczeństwie demokratycznym politycznego kompromisu”.

Dojrzały patriotyzm

Dokument przygotowany przez Radę ds. Spraw Społecznych Episkopatu koncertuje się także na dzisiejszym, codziennym wymiarze polskiego patriotyzmu. Przypomina się w nim, że „w momentach trudnych, w chwilach niewoli i narodowej próby, patriotyzm bywał często wymagającym egzaminem z odwagi i heroizmu”, natomiast dziś „przestrzenia, w jakiej codziennie zdajemy egzamin z patriotyzmu, są miejsca, gdzie toczy się nasze codzienne życie – szkoła, zakład pracy, wspólnota sąsiedzka i lokalna”.

Biskupi przypominają, zatem, że dziś „patriotyzm konkretyzuje się w postawie obywatelskiej; w szacunku dla prawa i zasad, które porządkują i umożliwiają życie społeczne, jak – przykładowo – rzetelne płacenie podatków; w zainteresowaniu sprawami publicznymi i w odpowiedzialnym uczestnictwie w demokratycznych procedurach; w sumiennym i uczciwym wypełnianiu obowiązków zawodowych (...) w dbałości o otaczającą nas przyrodę; w zaangażowaniu w samorządność i działania licznych organizacji, w podejmowaniu różnych inicjatyw społecznych”.

Patriotyzm wezwaniem do społecznego pojednania

Biskupi z troską zwracają też uwagę, że szczególnie w sytuacji, z jaką mamy do czynienia w Polsce, czyli „głębokiego sporu politycznego, jaki dzieli dziś naszą ojczyznę, patriotycznym obowiązkiem wydaje się też angażowanie się w dzieło społecznego pojednania – poprzez przypominanie prawdy o godności każdego człowieka, łagodzenie nadmiernych politycznych emocji, wskazywanie i poszerzanie pól możliwej i niezbędnej dla Polski współpracy ponad podziałami oraz ochronę życia publicznego przed zbytnim upolitycznieniem”.

Przyznają, że potrzebna jest w Polsce dziś „refleksja nad językiem”, gdyż „miarą chrześcijańskiej i patriotycznej wrażliwości staje się wyrażanie własnych opinii z szacunkiem dla – także inaczej myślących – współobywateli w duchu życzliwości i odpowiedzialności, bez uproszczeń i krzywdzących porównań”.

Wychowanie do patriotyzmu

Wiele miejsca dokument poświęca także wychowaniu do patriotyzmu, gdzie podkreśla się szczególną misję rodziny, rolę szkoły, ludzi kultury, harcerstwa i organizacjom społecznym.

Nie zabrakło też refleksji wokół nowych form wyrażania patriotyzmu, takich jak np. sport czy rekonstrukcje historyczne. Ostrzegają jednak, że „narodowy czy lokalny patriotyzm nie może być nigdy uzasadnieniem dla wrogości, pogardy i agresji”.

Z pozytywnym przyjęciem autorów dokumentu spotykają się organizowane coraz częściej rekonstrukcje historyczne, ale przy ich urządzaniu „potrzebna jest rozwaga”, gdyż „pamiętać należy o misterium ludzkiej śmierci i cierpienia, lęku i bohaterstwa, których dostojeństwo i tajemnicę nie zawsze da się ukazać w masowych, plenerowych prezentacjach”.

Dokument zwraca uwagę, że w należyty sposób winniśmy korzystać z symboli narodowych – za wierność, którym nasi rodacy niejednokrotnie płacili najwyższą cenę. Nie powinno się więc ich banalizować, lecz odnosić z szacunkiem i pietyzmem.

opr. za archidiecezja.warszawa.pl

KAIR | 27 godzin papieża Franciszka w Kairze. Spotkania z prezydentem i władzami kraju, wielkim imamem sunnickiego Uniwersytetu Al-Azhar i z koptyjskim papieżem-patriarchą, udział w Międzynarodowej Konferencji „Religie i pokój” i Msza św. z udziałem 20 tys. osób to najważniejsze wydarzenia podczas wizyty papieża w Egipcie w dniach 28-29 kwietnia. Jej hasłem były słowa: „Papież pokoju w Egipcie pokoju”. Była to 18. podróż zagraniczną Franciszka. Wizyta Ojca św. w Kairze miała wymiar międzyreligijny, ekumeniczny i duszpasterski, umocniła dialog z islamem sunnickim i największym jego autorytetem, jakim jest stołeczny Uniwersytet Al-Azhar. Papież wraz z imamem uczelni Ahmadem Al-Tajjebem, którego nazwał Bratem, zaapelował o głośnie i wyraźnie „nie” wobec wszelkich form przemocy, zemsty i nienawiści popędzanych w imię religii lub Boga.

GNIEZNO | Rozpoczął się Rok Prymasowski w Polsce. Obchody 600-lecia prymasostwa zainaugurowano w Gnieźnie podczas uroczystości odpustowych ku czci św. Wojciecha. Do wspólnej modlitwy dziękczynnej zaproszono prymasów Europy. Prymasi Europy apelowali do narodów i ich przywódców o wzajemną solidarność. Ich przesłanie odczytał prymas Polski, abp Wojciech Polak: „Jak nigdy dotąd, Europie potrzebny jest dziś konsensus bazujący na warto-

ściach chrześcijańskich i ludzkich, wypracowany w duchu solidarności i pomocniczości, wolny od populizmów i egoizmu”. W katedrze odczytano także list, który Papież Franciszek skierował do abp Wojciecha Polaka. „Dziś, gdy Gniezno i cały Kościół w Polsce świętuje 600-lecie prymasostwa, trzeba patrzeć również w przyszłość i prosić Boga, aby świadectwo św. Wojciecha było żywym źródłem natchnień w dziele ewangelizacji kolejnych pokoleń wyznawców Chrystusa”. Obchody 600-lecia prymasostwa potrwać rok.

VALLE DE GUADALUPE | Pochodząca z miejscowości Valle de Guadalupe była królową piękności, 20-letnia Esmeralda Solis Gonzales, wywołała niemałe zainteresowanie portali społecznościowych. Okazało się, bowiem, że kobieta, która wygrała lokalny konkurs w swoim mieście rodzinnym i zakwalifikowała się do finału Miss Meksyku w 2016 r., dotychczasowe życie modelki i dietetyczki pragnie zamienić na życie w klasztorze. „Byłam bardzo szczęśliwa z tego, co miałam. Nie da się jednak porównać tego ze szczęściem, jakim teraz wypełnił moje serce Bóg” – powiedziała młoda kobieta. Esmeralda Solis Gonzales twierdzi, że teraz pragnie poznać swoje życie z innej perspektywy. Wstąpiła, więc do nowicjatu meksykańskiej gałęzi sióstr klarysek (Misioneras Clarisas del Santísimo Sacramento).

Zakraplanie mózgu

Jadę ja sobie autem, jadę, i nagle widzę billboard z napisem: „Szkoła to nie kościół”.

Też mi odkrycie. Każde dziecko to wie, zwłaszcza dziecko w wieku szkolnym. Ale autorzy tej osobliwej „kampanii społecznej” nie są dziećmi, więc chyba nie wiedzą. Może myślał sobie, że jeśli gdzieś do szkoły wejdą ksiądz, zakonniczka albo świecący katecheci, to zaraz biurka nauczycieli przerobią na ołtarze, a do każdej uczniowskiej ławki domontują klęcznik. Matematykę zastąpią rachunkiem sumienia, zamiast historii zrobią historię zbawienia, zaś miejsce fizyki zajmie metafizyka. A to wszystko, rzecz jasna, będzie obowiązkowe dla wszystkich.

Więc budzi się gniew wśród jakże licznych w Polsce ateistów. – Nie będzie papież pluł nam w twarz i dzieci watykańi! – zdają

się krzyżeć. A my, wszyscy pozostali rodzice uczniów, mamy się do tego krzyku przyłączyć, a przynajmniej potulnie czekać, aż bojownicy uwolnią szkoły od klerofaszystowskiej opresji i religianckiej indoktrynacji.

Ja wiem, że ta akcja, i jej podobne,

nie ma teraz żadnych szans powodzenia. Wiem też, że te rzeczy robią grupy obecnie nieznaczące, ale nie jest nieznaczące wpuszczenie w obieg publiczny fałszywych sygnałów, obliczonych na zmianę myślenia. Jak kropla drąży skałę, tak kłamstwo drąży mózg. Od lat społeczeństwa większości liczących się państw są takimi kroplami raczone i proszę, jakie dorodne dziury im się z tego porobiły. Społeczeństwa Zachodu nagle uznały, że chrześcijaństwo jest czymś dla nich szkodliwym i wszystko jest bardziej właściwe do nauczania – nawet brednie o wielości płci i dowolności ich wyboru – niż Ewangelia.

Tak właśnie działa systematyczne, namolne i wciskające się wszędzie powtarzanie tych samych haseł. Mogą być dowolnie głupie, byle były proste. Właśnie jak to: „Szkoła to nie kościół”. Co z tego, że nikt kościoła ze szkoły nie robi? Chodzi o wdrukowanie w mózgi Polaków komunikatu, że religia w szkole jest czymś złym, a jej usunięcie czymś dobrym. Bo teraz jest odwrotnie i dopóki Polacy w zdecydowanej większości popierają szkolną religię, tamci nie mogą ruszyć do przodu. A muszą, muszą! Wiedzą, że bez dobrania się do dzieci i młodzieży nie da się trwale zmienić mentalności społecznej. Są świadomi, że dopóki dzieci są uczone zgodnie z wolą rodziców, którym mózgom nie podziurawiła postchrześcijańska ideologia, niewiele osiągną. Jak tu na jednej lekcji wypychać małolatom do głów gendery i inne seksedukacje, gdy na drugiej ktoś inny im je stamtąd zaraz wypchnie? Jak truć, gdy pod ręką jest odtrutka?

Szkoła to nie kościół, owszem. Ale jakoś zawsze tak w Polsce było, że gdy ktoś o tym gadał, to po to, żeby religię zastąpić jakimś współczesnym zabobonem.

mp (Gość Niedzielny)

Z KRAJU

- Podczas XX Forum Polonijnego wiceminister Dziedzic zaprosił „wszystkich rodaków do powrotu do kraju” i dodał: „Nasz rząd stawia na realne działania, które mają wspierać Polonię. Nie opowiadamy, co będziemy robili, ale robimy. Chcemy, poprzez szereg ustaw zachęcić naszych rodaków, którzy wyjechali za granicę, by wrócili. Stąd szereg ustaw m.in. programy: Rodzina 500 Plus+ czy Mieszkanie plus+. To realne działania.”
- Premier Szydło przypomniała swoim ministrom, że stanowią „jedną drużynę”. Powodem upomnienia była wypowiedź minister cyfryzacji Anny Streżyńskiej o tym, że „nie zawsze zgadza się ze wszystkimi decyzjami rządu np. o militarystyce cyberbezpieczeństwa”. Przy okazji Premier wykluczyła rekonstrukcję rządu w najbliższym czasie.
- Społeczny Komitet Budowy Pomników ogłosił konkursy na projekty dotyczące budowy pomników: śp. Lecha Kaczyńskiego oraz ofiar katastrofy smoleńskiej, które mają stać w Warszawie.
- MSZ Waszczykowski oświadczył, że słowa kandydata na prezydenta Francji Macrona naruszają standardy europejskie i zasady przyjaźni z Polską. Macron, lewicowy kandydat w wyborach, w wywiadzie dla dziennika „Voix du Nord” powiedział m.in., że jeśli zostanie prezydentem, opowie się za sankcjami UE wobec Polski, która „naruszyła wszystkie zasady Unii”.
- Czego wymagać od polityków francuskich, jeśli polscy politycy, tacy jak Tusk, też błogosławili procedurę sankcyjną wobec Polski – powiedział europoseł Saryusz-Wolski komentując słowa kandydata na prezydenta Francji o Polsce.
- Zabawa w sondaże. Andrzej Duda zdobyłby 38% głosów, a za nim znalazłby się Tusk z wynikiem

31% – stwierdza sondaż Kantar Public zlecony przez „Gazetę Wyborczą”. We wcześniejszym sondażu Kantar Tusk miał wygrywać z prezydentem Dudą 50:45. Sondaże partyjne z kolei wieszczą niewielką przewagę PO nad PiS. Pod „kreskę” spadają Nowoczesna i PSL.

- Msza św. w kaplicy cudownego obrazu Jezusa Miłosiernego w Krakowie-Łagiewnikach inaugurowała Narodowy Dzień Czytania Pisma Świętego w polskich kościołach. Fragmenty Biblii czytała m.in. premier Beata Szydło.
- Poseł PiS Andrzej Melak złożył interpelację, w której chce, aby ministerstwa przestały prenumerować i wspierać obce media. Melak wymienił „Gazetę Wyborczą”, „Fakt” i „Super Express” oraz tygodniki „Newsweek Polska” i „Politykę”.
- Lech Wałęsa gania już własny ogon. W TVN stwierdził, że zaptaciłby „Kiszczakowej więcej niż IPN” za dokumenty, obiecywał też, że „załatwi Kaczyńskiego”.
- Wiceszefowa i rzeczniczka Nowoczesnej Lubnauer została wybrana nową przewodniczącą sejmowego klubu Nowoczesnej. Zastąpiła na tej funkcji Petru, który pozostaje jednak szefem partii.
- Wolni i Solidarni – tak będzie się nazywać nowa partia, której założycielem jest Kornel Morawiecki. Morawiecki opuścił wcześniej szeregi Kukiz 15.
- PiS wycofał się z projektu ustawy metropolitalnej dla Warszawy. Opozycja twierdziła, że celem projektu jest chęć poszerzenia metropolii, po to, by wygrać wybory.
- B. rzecznik MON, Misiewicz, który po nagonce medialnej ustąpił ze wszystkich stanowisk będzie tworzył program o bezpieczeństwie i obronności w TV Republika.
- Gen. Miłkowski, dotychczasowy szef małopol-

skiej policji, został powołany na nowego szefa BOR.

- Rząd podtrzymuje prognozy, że PKB wzrośnie w tym roku o 3,6%, choć wg wicepremiera Morawieckiego istnieje spora szansa, że ten poziom zostanie przekroczony.
- Do szefów mediów publicznych trafił apel Rady Mediów Narodowych o niezatrudnianie byłych funkcjonariuszy komunistycznych służb, a także o niepojawianie z nimi żadnej innej formy współpracy mającej wpływ na treści programów.
- Byli SB-ecy protestowali przed Sejmem w sprawie obniżki swoich emerytur. „Bezczelne są te... i zuchwałe” – jak pisał Jarosław Haszke.
- Komisja Europejska poinformowała o przejściu do „drugiego etapu” prowadzonej od ubiegłego roku „procedury przeciwko Polsce” w związku z decyzją o zwiększonej wycince w Puszczy Białowieskiej. Resort środowiska zapewnia, że działa zgodnie zarówno z prawem polskim, jak i unijnym.
- Nieznani sprawcy uszkodzili 33 drzew na prywatnej działce ministra środowiska Szyszki. Medialne szczyście przynosi pierwsze owoce?
- Minister gospodarki morskiej i żeglugi śródlądowej Gróbarczyk oświadczył, że komentarze strony rosyjskiej nie mają żadnego znaczenia dla projektu przekopu Mierzei Wiślanej. Rosja „uruchomiła” przeciw tej inwestycji „swoich” ekologów. Pierwszy statek powinien przepłynąć nowym torem żeglownym w 2022 r., odblokowując port w Elblągu. Koszt inwestycji szacowany jest na ok. 880 mln zł.
- Zmarł Alojzy Szablewski, wiceprzewodniczący NSZZ „Solidarność” Stoczni Gdańskiej, b. żołnierz Armii Krajowej, współpracownik WZZ, uczestnik protestu w Stoczni Gdańskiej w 1970, strajków w sierpniu 1980 i grudniu 1981 r., skazany w 1982 r. na 2 lata więzienia.

Antyaborcyjne plakaty w paryskim metrze

Jeszcze przed drugą turą wyborów prezydenckich, w paryskim metrze i na oficjalnych tablicach ustawionych przed lokalami wyborczymi (m.in. przed szkołami) rozwieszono – oczywiście „nielegalnie” – fiszki o tematyce antyaborcyjnej, wzywające kandydatów na fotel prezydenta do obrony życia poczętego.

Organizatorzy akcji uznali, że walka z aborcją jest sprawą najważniejszej wagi społecznej i państwowej. Na plakatach znalazły się zdjęcia kandydatów na prezydenta, w tym Emmanuela Macrona i Marine Le Pen, między którymi miała się rozegrać ostateczna rozgrywka w II turze wyborów.

Plakat przedstawiający zdjęcie szefowej Frontu Narodowego Marine Le Pen opatrzone słowami: „Nie zamykaj granic naszemu życiu”. Z kolei obok podobizny Macrona widniało hasło: „Francja musi dać każdemu szansę. Więc daj nam szansę żyć”.

Służby metra i miasta musiały natychmiast przystąpić do usunięcia plakatów. Według danych francuskiego urzędu statystycznego każdego roku we Francji przeprowadzanych jest ponad 200 tys. aborcji.

opr. Red.

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- Papież odbywał pielgrzymkę do Egiptu. W Kairze stwierdził, że budujący pokój i zwalczający terrorizm Egipt musi odegrać kluczową rolę, by ten region – kolebka trzech religii – przebudził się z „długiej nocy cierpienia” i „promieniował wartościami sprawiedliwości i braterstwa”.
- Szczyt krajów UE-27 przyjął wytyczne do negocjacji ws. warunków wyjścia Wielkiej Brytanii z UE. Premier Szydło stwierdził, że Polska ma 3 najważniejsze cele na tym etapie negocjacji – zagwarantowanie praw Polaków w Wielkiej Brytanii, kwestię rozliczeń finansowych i zbudowanie możliwie najbliższych relacji z tym krajem, kiedy opuści on już Unię. Z kolei prezydent Francji Hollande podkreślał, że Wielka Brytania z pewnością zapłaci cenę za wyjście z UE.
- Kanclerz Niemiec Merkel określiła Macrona, lewicowego kandydata we francuskich wyborach, jako przyszłego „silnego prezydenta” Francji.
- Rosyjskie MSZ w specjalnym oświadczeniu wyraziło „głębokie ubolewanie” z powodu decyzji o przystąpieniu do NATO podjętej przez czarnogórski parlament. Moskwa zarzuciła mu „nieposłuchanie głosu rozsądku i sumienia” oraz naruszenie norm demokratycznych. Za ratyfikowaniem porozumienia o przystąpieniu do NATO głosowało wszystkich 46 obecnych na sali deputowanych w 81-mandatowym parlamencie. Opozycja głosowanie zbojkotowała.
- Szefostwo Europejskiej Partii Ludowej, czyli ugrupowania, do którego należy węgierski Fidesz, spotkało się z premierem Orbanem celem dyskusji o działaniach węgierskiego rządu dotyczące uniwersytetu finansowanego przez Sorosa.
- W 70. rocznicę wysiedlenia ludności ukraińskiej

z południowo-wschodniej Polski na Ziemię Odzyskane głos zabral prezydent Ukrainy Poroszenko, który stwierdził: „razem z naszymi polskimi przyjaciółmi chylimy głowy nad jasną pamięcią wszystkich ofiar akcji Wista”. 70 lat temu komunistyczne władze deportowały na północ i zachód Polski ponad 140 tys. Ukraińców z Łemkowszczyzny, Nadsania, Podlasia i Chełmszczyzny.

- Ukraiński Instytut Pamięci Narodowej oświadczył, że w związku z brakiem reakcji władz Polski na niszczenie znajdujących się na jej terytorium ukraińskich miejsc pamięci narodowej, wstrzymuje legalizację polskich upamiętnień na Ukrainie. Ma to być reakcja na zniszczenie pomnika żołnierzy Ukraińskiej Powstańczej Armii we wsi Hruszowice. Polskie Ministerstwo Kultury oświadczyło, że demontaż tego pomnika był zgodny z prawem i zwraca uwagę, że ten pomnik UPA wzniesiono z naruszeniem obowiązującego w Polsce prawa.
- Biały Dom przedstawił plan reformy amerykańskiego systemu podatkowego. Plan ten przewiduje największą w historii USA redukcję podatków od dochodów zarówno indywidualnych podatników jak i wszystkich przedsiębiorstw prywatnych.
- Prezydent Trump zapowiedział w rozmowie telefonicznej z przywódcami Kanady i Meksyku, że „na obecnym etapie» USA nie wycofają się z Północnoamerykańskiego Układu o Wolnym Handlu (NAFTA), ale będą dążyły do renegotjacji tego porozumienia.
- Dziesiątki Palestyńczyków zostało rannych po interwencji izraelskiej policji podczas demonstracji na Zachodnim Brzegu w tzw. „Dniu Gniewu». Palestyńczycy demonstrowali solidarność z ponad tysiącem rodaków prowadzących głodówkę w izraelskich więzieniach.
- Korea Płn. przeprowadziła, pomimo nacisków USA i Chin, kolejny test rakiety balistycznej. Test zakończył się niepowodzeniem.
- Grupa ONZ-owskich ekspertów zaangażowanych w obronę praw człowieka zwróciła się z apelem do władz Iranu o wstrzymanie egzekucji dwóch skazanych na śmierć za przestępstwa popełnione przed ukończeniem 18 lat.
- Ukraińskie władze przejęły 1,5 mld \$, zamrożonych na kontach zbiegłego w 2014 r. do Rosji b. prezydenta Janukowycza. Pieniądze te trafiły do budżetu państwa po decyzji sądu.
- Malta sprawująca prezydencję w UE przedstawiła nową propozycję kompromisu w sprawie relokacji uchodźców. „Kompromis” zawiera m.in. zachęty finansowe za przyjmowanie oraz kary za nieprzyjmowanie uchodźców.
- Węgry ukończyły budowę drugiego ogrodzenia wzdłuż granicy z Serbią. Od 2015 r. w kraju obowiązuje stan kryzysowy wprowadzony z powodu masowego napływu imigrantów.
- Niemiecki Bundestag zabronił kobietom pracującym w administracji, wojsku i sądach całkowitego zakrywania twarzy i noszenia burek i nikabów.
- Władze Madrytu postanowiły zmienić nazwy 52 ulic i placów upamiętniające rządy gen. Franco.
- Hiszpania straciła od 2012 r. ponad 0,8 mln mieszkańców. Rok 2016 był piątym z rzędu, w którym zanotowano spadek liczby populacji. W Hiszpanii mieszka 46,539 mln osób.
- Należący do rosyjskiej Floty okręt rozpoznania elektronicznego Liman zatonął u wybrzeży Turcji po kolizji ze statkiem handlowym.
- Łotewski parlament przyznał honorowe obywatelstwo urodzonemu w Rydze tancerzowi, Barysznikowi.

100-lecie czy 1000-lecie?

Polska nie zaczyna się w 1918 roku. Swoją niepodległość, znaczenie kulturowe i mi, jsce w Europie buduje od ponad tysiąca lat.

W przyszłym roku mamy obchodzić stulecie odzyskania niepodległości. W skracającej naszą pamięć i wyobraźnię historyczną współczesności owo stulecie łatwo pomylić z sugestią, że Polska ma może dopiero 100 lat, albo że zawdzięcza swoje istnienie I wojnie światowej i decyzjom zwycięskich mocarstw. Zachodnia połowa Europy będzie tymczasem obchodziła 11 listopada 2018 roku jako moment żałoby, wspomnienie wielkiej wojny, od której zaczęło się wszelkie zło w XX wieku. W Europie Środkowo-Wschodniej kilka innych państw będzie z kolei świętowało swoje narodziny do niepodległego bytu. Litwa, Łotwa, Estonia, Finlandia, Ukraina mogą wspominać początek swojej walki o niepodległość w kontekście rocznicy starcia z Polakami o Lwów. Jak my, w takim kontekście, powinniśmy przypomnieć 11 listopada?

Sądzę, iż warto podkreślić, że Polska w 1918 roku jednak się nie zaczyna, że swoją niepodległość i swoje znaczenie kulturowe, swoje godne miejsce w Europie buduje od ponad tysiąca lat. Proponuję dlatego zacząć przyszłoroczne obchody już od stycznia. Minie wtedy niezwykle „okrągła”, tysięczna właśnie rocznica pokoju, który zakończył najdłuższą (15-letnią) i zwycięską zarazem wojnę Polski z Niemcami: wojnę w obronie polskiej niepodległości. Pokój podpisywany przez Bolesława Chrobrego w Budziszynie 30 stycznia 1018 roku warto przypomnieć nie po to, by eksponować historię polsko-niemieckich waśni, ale raczej by wskazać odwieczną, mileijną determinację polskiej wspólnoty politycznej, by bronić niepodległego bytu, oraz podstawę pokoju z naszymi sąsiadami w Europie: wzajemny szacunek dla niepodległości.

Niedługo potem przywołać należy inną rocznicę: 600 lat od zakończenia soboru w Konstancji – tego, na którym polscy profesowie prawa z Uniwersytetu Krakowskiego, z Pawłem Włodkowicem

na czele, wprowadzili na arenę myśli europejskiej nową wspaniałą koncepcję prawa narodów (nawet pogańskich) do niepodległości. Polska delegacja wykazała na tym największym forum intelektualno-politycznym późnośredniowiecznej Europy niestychaną determinację w obronie dobrego imienia ojczyzny. Szkalował je krzyżacki pismak Jan Falkenberg, który określił Polaków (razem z Litwinami) jako godnych wytopienia batwochwalców. Na posłuchaniu u papieża, 9 maja 1418 roku, świeccy delegaci z Polski, rycerze Zawisza Czarny i Janusz z Tuliszkowa, wspierani przez pierwszego prymasa Mikołaja Trąbę, domagali się stanowczo potępienia antypolskich pism Falkenberga. Kiedy papież próbował odwieleć decyzję, nasi rycerze złapali za głównie swoich mieczy i oświadczyli, że są gotowi bronić honoru Polski „ręką i gębą” – czyli mieczem i słowem! I obronili. Przypomniat o tym 577 lat później Jan Paweł II na forum ONZ w Nowym Jorku. Mówił wtedy o potrzebie powrotu do refleksji etyczno-prawnej, jaką podczas soboru w Konstancji zapoczątkowali przedstawiciele Uniwersytetu Krakowskiego, którzy „odważnie bronili prawa pewnych narodów europejskich do istnienia i autonomii”. I my o tym pamiętajmy, w okrągłą, 600. rocznicę myśli Pawła Włodkowica i gestu Zawiszy.

Przypomnieć powinniśmy dalej o innym wielkim wkładzie Polski w dzieje europejskiej praktyki politycznej: praktyki republikańskiej wolności. 9 października 1468 roku odbył się pierwszy, pochodzący z wyboru postów ziemskich (po dwóch z każdego powiatu) polski sejm walny. I odłąd aż do 1793 roku tak zbierać się będzie kolejnych blisko 300 sejmów: najdłuższa tradycja republikańskiej samorządności w nowożytnej Europie, zniszczona dopiero – po wspaniałym dziele Konstytucji 3 Maja – przez agresję mocarstw rozbiorowych. Powinniśmy koniecznie pamiętać o 550-leciu zorganizowanego polskiego parlamentaryzmu w przyszłym roku, żeby znów jakiś niedouk z Ameryki (jak niedawno Bill Clinton) czy ktoś z rodzimych wyznawców pogardy wobec polskości nie pouczał nas o „młodej”, „niedojrzałej” tradycji parlamentaryzmu i demokracji nad Wisłą, którą zawdzięczamy rzekomo dopiero Ameryce i Unii Europejskiej.

Mamy wiele do zawdzięczenia Europie – jako uczestnicy tej wspólnoty cywilizacyjnej od tysiąca lat. W tym kontekście też warto może uczcić w przyszłym roku równą 500. rocznicę huczego wawelskiego ślubu króla Zygmunta Starego z Boną Sforzą (18 kwietnia 1518 roku). To symboliczny początek wspaniałego udziału polskiej kultury w europejskim renesansie (a że przy okazji wspomnimy wzbogacenie naszego jadłospisu o kalafiora, pomidory, szpinak, brokuły czy szparagi – to tym smaczniej będzie).

Warto w przyszłym roku wspomnieć 1000. rocznicę zawarcia pokoju w Budziszynie, 600-lecie polskiego wkładu w prawo narodów (na soborze w Konstancji), 550-lecie polskiego parlamentaryzmu, 500. rocznicę polskiego otwarcia na renesans... Warto, żeby lepiej zrozumieć w końcu sens odzyskanej 11 listopada 1918 roku niepodległości. □

Andrzej Nowak (Gość Niedzielny)

100-lecie odzyskania niepodległości

Za rok przypada 100 rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości po okresie zaborów.

Trochę, późno, ale w końcu powołano Komitet Narodowych Obchodów Setnej Roczniczy Odzyskania Niepodległości RP. W jego skład wejdą m.in. prezydent, marszałkowie Sejmu i Senatu, premier, prezes IPN. Powołuje go ustawa, którą już 27 kwietnia podpisał prezydent Andrzej Duda. W obchody mają się włączyć także partie polityczne, Kościoły i związki wyznaniowe, środowiska kultury i nauki, samorządu terytorialnego, związki zawodowe, organizacje kombatanckie i inne organizacje społeczne.

O rocznicy mówi się od dawna. Dużą popularność zyskała np. propagowana przez Jana Pietrzaka idea wybudowania przy tej okazji Łuku Triumfalnego upamiętniającego polskie zwycięstwo nad bolszewikami w 1920 roku. Czas jednak biegnie, a postawienie trwałej pamiętki tych wydarzeń właśnie go wymaga.

Władze kraju zrobiły jednak pierwszy krok. Wchodząca w życie ustawa tworzy ramy organizacyjne do przygotowania Narodowych Obchodów Setnej Roczniczy Odzyskania Niepodległości Rzeczypospo-

litej Polskiej, które będą się odbywały aż do roku 2021, upowszechniając w społeczeństwie najważniejsze daty i wydarzenia tego okresu. Komitet będzie też promował w kraju i za granicą „ideę upamiętnienia odzyskania i utrwalenia niepodległości przez Polskę”. Na szczegóły jego działania przyjdzie jeszcze poczekać, ale miejmy nadzieję, że nie ograniczy się to tylko do organizacji różnych uroczystości. Warto zafundować Polsce z tej okazji jakiś trwały ślad... □

Bogdan Usowicz

Półmetek i co dalej?

ciąg dalszy ze str. 3

Opór stawiany przez to środowisko, którego prominentnymi przedstawicielami są ludzie pokroju sędziego Rzeplińskiego czy sędziny Gersdorf (zaliczający siebie samych do „lepszej kasty”), jest najlepszym dowodem siły i wpływu starego PRL w nowej III Rzeczypospolitej. Wydaje się, że po nieudanej, grudniowej próbie puczu (gdzie siłą wiodącą obalania rządu Szydło miał być KOD, Nowoczesna i... Platforma Obywatelska) – obecnie, w kolejnej próbie, właśnie niezłustrowane do dzisiaj „środowisko sędziowskie” ma odegrać wiodącą rolę. Zwiastuny tej przygotowywanej „drugiej próby”, są dość wyraźne... Czy włączy się w nią 30 zdymisjonowanych dotąd przez Ministra Obrony, Antoniego Macierewicza, generałów? Wiele wskazuje, że początkiem „drugiej próby” puczu miała być „konferencja na temat bezpieczeństwa”, jaką środowiska postkomunistyczne chciały zorganizować akurat w Sejmie, 27 kwietnia. Rychło okazało się, że w konferencji tej ma wziąć udział ponad 700(!) uczestników: straż marszałkowska nie dałaby rady ich usunąć! Na 6 maja natomiast KOD, PO i Nowoczesna zapowiedziały w stolicy „Marsz Wolności”, który zapewne pomaszerowałby pod Sejm, okupowany przez tychże 700 b. funkcjonariuszy tajnych służb. Z taką repetą puczu grudniowego legalne władze miałyby potężny kłopot! Na szczęście kierownictwo Sejmu zorientowało się – niemal w ostatniej chwili – że wprowadzono je w błąd, co do tematu konferencji i ilości uczestników – i... nie wyraziły jednak zgody, by odbyła się akurat w Parlamencie.

Okoliczności te pokazują wszakże, w jakiej atmosferze politycznej przychodzi rządowi Polski, premier Beaty Szydło, przeprowadzać niezbędne reformy państwa i jak wielki jest opór sił i układów, żerujących na 8-letnich zaniechaniach poprzednich rządów PO i PSL. Mówiąc tak po ludzku, zwyczajnie: jest wielkim tupetem ze strony obecnej opozycji... „totalnej” atakowanie

polskiego rządu pod zarzutem... „naruszania praworządności”. Wydaje się jednak, że właśnie taka bezczelność, i już tylko ona! – jest najsilniejszą stroną KOD, Nowoczesnej a nawet Platformy Obywatelskiej. Chociaż może ona jeszcze imponować niektórym środowiskom, głównie półinteligentkim lub anarchizującym.

Dodajmy, że w tym kontekście, pośród istotnych politycznie celów rządu PiS jest pilne ujawnienie tzw. zbioru zastrzeżonego Instytutu Pamięi Narodowej, co ma nastąpić po 15 czerwca br. Do tego czasu szefowie tajnych służb III RP mają wypowiedzieć się w kwestii, które nazwiska powinny – ze względu na bezpieczeństwo tych służb – pozostać nadal utajnione. Nie ma wątpliwości, że ujawnienie tego zbioru, dotąd zastrzeżonego, może zadać postpeerskim siłom i układom potężny cios polityczny. Na to odtajnienie od dawna czeka opinia publiczna, która – moim zdaniem – w znacznej większości pozytywnie odbiera polityczno-ustrojowe reformy Prawa i Sprawiedliwości.

Nie jest jednak i tak, by – w sferze gospodarczej – ambitny z pewnością zakres działań rządu nie budził sporych wątpliwości i niepokojów. Chociaż wskaźniki wzrostu gospodarczego (oscylujące między 3,2 – 2,7 procent) są na razie wyjątkowo dobre i potwierdzane przez międzynarodowe agencje ratingowe. Z prawej strony sceny politycznej padają mimo to pewne zarzuty, jak się wydaje, warte analizy. Przede wszystkim zarzut, że program „500 plus” i wycofanie się z wydłużonego wieku emerytalnego powodują wzrost zadłużenia państwa w „lichwiarskiej międzynarodówce banksterów”. Fakt, że uchwalony na ten rok budżet obciążony jest 60-miliardowym deficytem i może, niestety, potwierdzać te obawy. Niepokojąco dla prawicy brzmi także program „renacjonalizacji gospodarki” (poza renacjonalizacją mediów). Czy ta renacjonalizacja nie przyniesie sektora prywatnego? Przypomnijmy, że w 1989 r. tzw. ustawa Wilczka – otwierająca dziesiątkom tysięcy Polaków drogę do wolnego rynku

własną przedsiębiorczością i pomysłowością – przewidywała państwowe koncesje na działalność gospodarczą tylko w 11 obszarach gospodarczych; dziś obowiązują one w ponad 250 obszarach... Rząd Beaty Szydło, owszem, zabiega o „ułatwienia proceduralne” dla przedsiębiorców w sferze kontaktów z urzędami skarbowymi, ale samego problemu nadmiernego koncesjonowania działalności gospodarczej nie rusza. Liczne podwyżki płac dla „budżetówki” wywołują z kolei zarzut „rozdawnictwa pieniędzy” dla biurokracji państwowej (najnowsza ustawa, wedle której samorządy mogą bez przetargu powołać usługi oczyszczania miast własnym jednostkom wywołała już protesty prywatnych przedsiębiorców, czujących się słusznie pokrzywdzonymi tą ustawą). Stąd już blisko do obaw przed inflacją i taką „renacjonalizacją”, która okazałaby się nadmiernym etatyzmem, wzmocnieniem rządowej i samorządowej biurokracji, i tak już silnie rozbudowanej w III Rzeczypospolitej (zwłaszcza pod rządami premiera Buzka).

Najwięksi pesymiści (i to wcale nie polityczni wrogowie PiS) wyrażają obawy, czy nadmierne – ich zdaniem – zadłużanie państwa, z którego finansowane jest „rozdawnictwo pieniędzy”, nie doprowadzi z czasem do inflacji i gospodarczego zatamania?

Rząd Beaty Szydło sprawuje władzę od niespełna dwóch lat. Zaimponował tempem wdrażanych reform i determinacją w ich przeprowadzaniu. Oby jednak to tempo i ta determinacja – właśnie w sferze gospodarczej – nie zaślepiła rządzących, nie odebrała im niezbędnego jednak autokrytycyzmu. Bo niewątpliwie blokada oddolnej, prywatnej przedsiębiorczości była cechą dominującą w działaniach wszystkich poprzednich „spodstolnych” rządów, które zamiast demokratycznego kapitalizmu z wolnym rynkiem dostępnym dla każdego chętnego – utrwały ów „kapitalizm kompradorski”, skorumpowany, z dostępem do wolnego rynku tylko dla koleśki zblatowanych z władzą, czy to rządową, czy samorządową. □

Marian Miszański

Szalejące sondaże

«Ich» sta, je telewizyjne walki ją od kilku dni «yniki sondażu, w którym PO po raz pierwszy od miesięcy pokoni je PiS».

Radości się nie dziwię, bo owe stacje ciężko na to pracują. Przez kilka dni słuchałem informacji TVN i ani razu nie było tam nic pozytywnego na temat rządu, a niemal każda informacja jest podawana w jakimś kontekście nawiązującym do prawdziwych lub urojonych przewin partii rządzącej. Swoją drogą „rządowa” i publiczna TVP weszła z kolei na ścieżkę „propagandy sukcesu” – „stale się leje/ moc truchleje/ na komбайnie chłop się szkoli/ na dodatek wygrać może/ końcówkę od banderoli”. Wbrew intencjom to też rządowi nie pomaga. Mamy dwie „rzeczywistości”, dwa kanały przekazu, „swoje TV”, „swoich” ekspertów... Tymczasem o sympatiach społecznym i tak zadecyduje właśnie postrzeganie sytuacji kraju, a nie wir-

tualne wygibasy propagandzistów. Do sondaży podchodzimy zaś bez zadęcia. Zwłaszcza, że dzień po tym, jak w wyborach prezydenckich Tusk miał wygrywać z Dudą 50:45, następnego dnia, w innej ankiecie, już przegrywał 31:38. W sumie warto pamiętać, że nie po słowach, sondażach, czy obietnicach, ale „po owocach ich poznacie”. □

Jan Kciuk

KRZYŻÓWKA MAJOWA

PROPONUJE: MDz

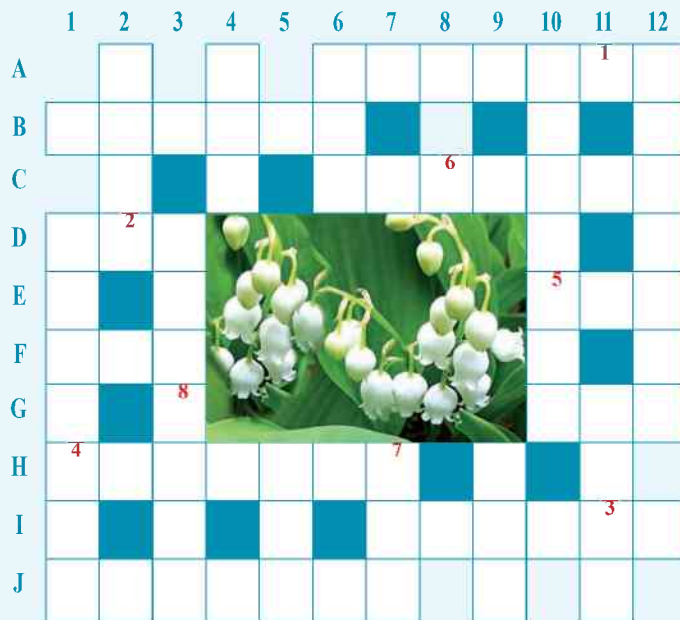
Poziomo: A-6. Główka maku zawierająca nasiona. B-1. Egzamin dojrzałości zdawany w maju. C-6. Wiosenny kwiat kojarzący się z Holandią. D-1. Płyn wyciskany z owoców. E-10. Szalom ... (ur.1880 w Kutnie, zmarł w 1957 w Londynie), autor trylogii „Przed potopem”. F-1. Aromatyczny napój alkoholowy kojarzący się z Jamajką. G-10. Gatunek papugi. H-1. Koszty zakupu. I-7. Najpiękniejsza pora roku. J-1. Rodzaj chustki noszonej na szyi.

Pionowo: 1-D. Osoba, która dokonała czynu sprzecznego z obowiązującym prawem. 2-A. Też piękna pora roku. 3-D. Film o wesołym nastroju. 4-A. Lewy dopływ Narwi. 5-H. Karciany as inaczej. 6-A. Stopień podoficerski w marynarce wojennej. 7-H. Gatunek wierzby. 8-A. Wiązanie szkieletu kadłuba statku; stępka. 9-H. Pięknie śpiewający /wiosną/ ptak z rodziny drożdowatych. 10-A. Rzeczy, które dostaje od rodziców kobieta wychodząca za mąż. 11-G. Najniższa warstwa roślin w lesie. 12-A. Osłabienie lub utrata pamięci. □

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 8 utworzą rozwiązanie.

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr 10/2017: „Na świętego Grzegorza zima idzie do morza”.

Poziomo: zakręt, równina, realia, kurz, elekcja, godzinki, zima, orgia, anioł, zator, stróż, narciarz, bandyci, Elba, sadyba, bedeker, kromka. **Pionowo:** Grzegorz, aparat, świergot, orczyk, piecza, atak, zakaz, zero, różga, baba, trudy, synody, Bari, Igrzyska, piekło, tyżwiarz. □

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ W pierwszej kolejce LOTTO Ekstraklasy w grupie mistrzowskiej cztery najlepsze drużyny grały z czterema najgorszymi i tylko Legia nie wygrała, remisując z Wisłą Kraków 1:1. Jagiellonia pozostała liderem po wygranej z Pogonią 1:0. Pozostałe wyniki: Lechia Gdańsk – Bruk-Bet Termalica Nieciecza 2:0, Lech Poznań – Korona Kielce 3:2. Grupa B „spadkowa”: Zagłębie Lubin – Cracovia 2:2, Wisła Płock – Ruch Chorzów 1:1, Śląsk Wrocław – Górnik Łęczna 0:2, Arka Gdynia – Piast Gliwice 1:1.

☺ Piłkarze Sandecji Nowy Sącz wygrali w Chojnicach z dotychczasowym wiceliderem Chojniczanką 2:1 w 28. kolejce pierwszej ligi i umocnili się na prowadzeniu w tabeli. Sandecja ma już 51 punktów i o cztery wyprzedza GKS Katowice, Chojniczankę oraz Zagłębie Sosnowiec.

☺ Polska przegrała z Japonią 4:9 i z Brazylią 4:7 w swoich dwóch pierwszych meczach grupy D mistrzostw świata w piłce plażowej. W pierwszej kolejce w grupie mistrzowskiej cztery najlepsze

drużyny grały z czterema najgorszymi. MŚ w piłce plażowej odbywają się na Bahamach.

☺ Polacy przegrali w Kijowie z Austrią 0:11 w swoim ostatnim występie w mistrzostwach świata Dywizji 1A w hokeju na lodzie. Biało-czerwoni zajęli w ten sposób dopiero czwarte miejsce i w przyszłym roku będą występować na tym samym poziomie rozgrywek. Wcześniej reprezentacja Polski w Kijowie przegrała z Koreą 2:4 i Kazachstanem po dogrywce 0:1, a pokonała Ukrainę 2:1 i Węgry 2:0.

☺ Gospodarze meczów trzeciej kolejki żużlowej PGE Ekstraligi nie dali szans rywalom, wygrywając wszystkie cztery spotkania. Najbardziej okazałe zwycięstwo zanotowała Unia Leszno, która rozgromiła Falubaz z Zielonej Góry 64:26. Pozostałe wyniki: Betard Sparta Wrocław – Get Well Toruń 51:39, Cash Broker Stal Gorzów – ROW Rybnik 51:39, MrGarden GKM Grudziądz – Włókniarz Vitroszlif CrossFit Częstochowa 55:35.

☺ Słowak Martin Vaculik wygrał turniej

w Krsko, inaugurujący cykl Grand Prix na żużlu. Najlepszy z Polaków Patryk Dudek był trzeci.

☺ Bardzo szybko zakończyła się przystopowa Agnieszki Radwańskiej z turniejem WTA w Stuttgarcie. Polka w pierwszej rundzie uległa Jekaterinie Makarowej 2:6, 4:6.

☺ W drugiej rundzie kwalifikacji turnieju tenisowego ATP w Monachium Jerzy Janowicz przegrał z Niemcem Cedrikiem Marcelem Stebe (322 ATP) 6:7 (10-12), 2:6.

☺ Reprezentacja Polski siatkarzy do lat 19 zajęła piąte miejsce w mistrzostwach Europy rozgrywanych na Słowacji i Węgrzech. Biało-Czerwoni, którzy już wcześniej zapewnili sobie awans do MŚ, w ostatnim meczu pokonali w Győr Francję 3:0. Turniej wygrali Czesi.

☺ Polskie piłkarki zagrają w grupie B ze Szwajcarią, Szkocją, Białorusią i Albanią w eliminacjach mistrzostw świata we Francji 2019. Turniej kwalifikacyjny rozpocznie się we wrześniu. □

Opcja partyjna

G.N.

Szef Krajowego Komitetu Partii Demokratycznej w USA Tom Perez powiedział, że aborcja jest wartością fundamentalną i każdy członek tej partii oraz każdy jej kandydat na państwowe stanowisko powinien ją popierać. Jak widać tamtejsi demokraci po porażce w wyborach prezydenckich szukają wyrazistości i zwiastują szyki. Ciekawe jest jednak, jakimi drogami idą myśli rzeczników zabijania dzieci, skoro prowadzą ich do wniosku, że jest to wartość, i to fundamentalna. Chociaż... Jeśli dla kogoś wartość to tylko pieniądze, to i fundamentu innego nie zna. Taki aborcyjny fundamentalizm. □

Cela s'est passé un 14 mai

Des brèves historiques au fil des siècles.

Le 14 mai 1772, des troupes autrichiennes commencent à envahir la Pologne. Il s'agit de la mise en œuvre du premier partage de la République des Deux Nations faisant suite aux accords conclus, quelques semaines auparavant, entre les Russes et les Prussiens d'une part, et entre les Prussiens et les Autrichiens d'autre part. La Prusse prend sa part à l'ouest de la Pologne, l'Autriche se sert dans le sud du pays et la Russie à l'est. La Pologne perd plus de deux cent dix mille kilomètres carrés et plus de quatre millions et demi d'habitants. À cette époque, la République des Deux Nations est affaiblie et isolée, et la faiblesse de son roi, Stanislas Auguste Poniatowski, n'arrange pas la situation. Malgré le sursaut d'une partie de la noblesse, regroupée dans la confédération de Bar qui rencontre quelques succès militaires, l'État polono-lituanien ne peut faire face à la montée des trois puissances qui l'entourent et qui lorgnent sur ses territoires afin de rééquilibrer les forces en Europe et éviter une guerre entre eux. Le partage se fait dans son dos et les puissances étrangères envahissent le pays presque sans coup férir.

Le 14 mai 1792, vingt ans plus tard, c'est la proclamation dans une petite ville d'Ukraine appelée Targowica, de la création d'une confédération regroupant des nobles polonais refusant la réforme de l'État découlant de la constitution votée le 3 mai 1791. Une

partie de la grande noblesse polonaise, des magnats jouissant d'immenses privilèges, voient d'un mauvais œil le sursaut national entrepris par des patriotes polonais qui ont réussi à convaincre le roi Stanislas Auguste Poniatowski de les rejoindre. Il s'agit de redresser le pays et de repartir sur des bases nouvelles, au nom de la nation polonaise. C'est un renouveau moral et national qui s'attaque aux privilèges de l'élite nobiliaire. Celle-ci en appelle à l'aide l'étranger, en l'occurrence la Russie, et Catherine II envoie des troupes qui envahissent le pays sans déclaration de guerre. La Prusse, pour ne pas être en reste, occupe le nord de la Pologne. Seule l'Autriche ne prend pas part à ce qui est le deuxième partage du pays. Toute ressemblance avec des personnes existantes ou des situations actuelles n'est pas fortuite. Chaque époque connaît son lot de crimes de haute trahison contre l'État. L'histoire aime à se répéter tandis que les hommes n'aiment pas toujours en tirer des leçons.

Le 14 mai 1926, le maréchal Piłsudski et ses troupes fidèles occupent Varsovie, tandis que le président de la République Stanisław Wojciechowski démissionne et ordonne aux troupes gouvernementales de cesser le feu. Le Premier ministre Wincenty Witos et son gouvernement démissionnent aussi. Ainsi se conclut le coup d'État de mai organisé par Piłsudski pour mettre fin au chaos politique

qui régnait dans le pays, moins de dix ans après avoir recouvré son indépendance, où les majorités et les gouvernements se faisaient et se défaisaient constamment. Les combats dans les rues de Varsovie entre les partisans de Piłsudski et les loyalistes ont fait quand même près de quatre cents morts et un millier de blessés. Ce coup d'État marque le début de la période de l'Assainissement (Sanacja) qui durera jusqu'à la guerre. Jusqu'à sa mort en 1935, Piłsudski sera ministre de la Défense, mais son pouvoir dépassera largement celui de ses fonctions. Un pouvoir autoritaire, orienté vers le renouveau moral, qui mettra fin à la faiblesse de la démocratie polonaise naissante. Encore maintenant, l'appréciation du coup d'État de mai est l'objet de controverses.

Le 14 mai 1955 – c'est ce jour-là, un samedi, à l'intérieur de l'actuel palais présidentiel, qu'a été signé le pacte de Varsovie instaurant une alliance militaire entre les pays d'Europe centrale et orientale placés sous la houlette de l'Union soviétique. Selon ses promoteurs, l'idée était de créer une organisation identique à celle du traité de l'Atlantique nord pour lui faire concurrence et contrebalancer son influence. L'OTAN, créée en 1949, était destinée à assurer la sécurité des pays d'Europe occidentale dans une coopération avec les États-Unis. L'alliance militaire soviétique, ardemment voulue par Khrouchtchev, qui permettait de resserrer les liens entre les pays frères et de mieux les contrôler, a été un élément de la guerre froide que se livraient le monde occidental et le monde soviétique. Rien qu'en effectifs, le pacte de Varsovie alignait quatre millions d'hommes face aux deux millions six cent mille de l'OTAN. Toutefois, au niveau qualitatif, les Occidentaux étaient mieux lotis. Les « hauts » faits d'armes du pacte de Varsovie furent, en 1956, la répression sanglante de l'insurrection hongroise d'octobre, par les troupes de l'Armée rouge, ainsi que la normalisation de la Tchécoslovaquie, en 1968, par des forces soviétiques, bulgares, polonaises, hongroises, et est-allemandes, qui a mis fin au Printemps de Prague. Après la chute du communisme dans les anciennes démocraties populaires, le pacte de Varsovie était devenu une coquille vide. Il a été dissout le 1er juillet 1991. Seule l'OTAN est restée et s'est même rapidement étendue aux anciens membres du pacte. □

Picture of Europe for July 1772.

Babcina czułość

Skoro o USA i o aborcji mowa, to niejaka Julia Kahl zainicjowała tam akcję „Babcie za prawami reprodukcyjnymi”. Czyli za aborcją.

Aborcyjny gigant Planned Parenthood opublikował na swoim Twitterze zdjęcie pani Kahl z dwoma wnuczkami. Cała trójka ma koszulki z napisem „Moja babcia walczy o moje prawa”. Widać w przypadku tych dwu wnuczek akurat ktoś nie skorzystał ze swoich praw. □

Miłość obrońców

Nieznani sprawcy włamali się na teren posesji ministra środowiska Jana Szyszki, ponacinali rosnące w jego ogrodzie świerki, powybijali szyby w jego domu, zniszczyli wiszące w środku trofea myśliwskie i zostawili tam zakrwawioną siekierę. Internet zareagował na to mnóstwem radosnych komentarzy „obrońców przyrody”, które sprowadzały się do takiego oto przestania: „Dobrze mu tak, temu sprawcy eksterminacji drzew i mordercy bażantów”. Wiadomo, obrona przyrody wymaga ofiar. Wśród ludzi. □

Polski smok

Rozwijamy się! Pod względem szybkości wzrostu gospodarczego bliżej nam do przodujących w świecie Chin niż Francji do nas.

Według danych Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) pod względem dynamiki gospodarczej w 2017 r. w Europie mają nas wyprzedzić tylko Słowacja i Luksemburg. Wprawdzie z naszym wzrostem rzędu 3,24 proc. daleko nam do Chin, z ich 6 procentami, jednak Francji, z niecałym 1 procentem, jest do nas jeszcze dalej. A inne wskaźniki gospodarcze też mogą dawać Polsce powody do zadowolenia. Bezrobocie jest u nas najmniejsze od 1990 r. Nieco ponad 8 proc. osób pozostających bez pracy wygląda całkiem nieźle na tle pokryzysowej Europy, gdzie w niektórych krajach zatrudnienia nie może znaleźć nawet 20 proc. obywateli. A dodatkowo przez ostatnie dwa lata mieliśmy do czynienia ze zjawiskiem deflacji, czyli spadkiem cen.

Historia wzrostu

Od 1989 r. polska gospodarka wzrosła czterokrotnie. Takim wynikiem nie może pochwalić się większość krajów europejskich. Wyprzedziliśmy nie tylko Niemców i Francuzów, ale także Czechów i Węgrów. Jednak najwyższy nasz roczny wzrost wynosił zaledwie 7 procent. To niewiele w porównaniu z kilkunastoprocentowymi wzrostami azjatyckich tygrysów. A Azjaci potrafili utrzymać tak wysoki wzrost nawet przez kilka lat. Nam się trafiały okresy lepsze i gorsze, a wzrost potrafił spaść poniżej poziomu 3 procent. Porównując się z innymi krajami europejskimi, należy też pamiętać o fakcie, że lata 80. były dla nas okresem tak poważnego kryzysu gospodarczego, że znacznie wzrósł wtedy nasz dystans do Zachodu. A pierwsze lata transformacji wiązały się nawet ze spadkiem PKB.

Pierwszy raz wysoki wzrost, na poziomie 6–7 proc., udało się uzyskać w połowie lat 90. Nie udało się go jednak utrzymać na długo. Kolejny raz dobre wskaźniki osiągnęła polska gospodarka po wejściu do Unii Europejskiej. Wydaje się, że właśnie teraz jesteśmy w fazie wzrostowej kolejnego cyklu. W dodatku wiele wskazuje na to, że obecna dobra koniunktura będzie stabilniejszym zjawiskiem, dłuższym i bardziej równomiernym. Bezrobocie spadło zdecydowanie poniżej średniej unijnej. Przez dwa lata mieliśmy do czynienia ze spadkiem cen. Zjawisko szybkiego nadrobienia dystansu do „starej” Unii dotyczy też innych krajów naszego regionu. Czesi niedawno przegonili Portugalczyków, a Słowacy Greków.

Źródła wzrostu

Podstawowym źródłem wzrostu gospodarczego, jak wskazują ekonomiści, jest w Polsce konsumpcja. Ma ona decydować nawet o 60 proc. naszego wzrostu. W latach 90. konsumpcję napędziło przywrócenie wolnego rynku i zachęty do się Polaków możliwością zakupu wielu różnorodnych produktów po siermiężnych latach komunizmu. Po wejściu do Unii Europejskiej, dzięki funduszom europejskim, a przede wszystkim transferom od rodaków, którzy zdecydowali się na podjęcie pracy za granicą, Polacy kolejny raz rozpoczęli wielkie zakupy. Teraz konsumpcję napędzają pieniądze z programu 500+, dzięki którym wiele rodzin zostało włączonych w prawdziwe funkcjonowanie w życiu gospodarczym.

Duże znaczenie mogło też mieć włączenie Polski do obiegu gospodarczego Europy po 1989 r. Europa Zachodnia, a przede wszystkim Niemcy, stała się naturalnym partnerem handlowym krajów Europy Środkowej. Wysoki wzrost gospodarczy Polski mógł w ostatnich latach wynikać właśnie z dużej dynamiki gospodarki niemieckiej. Wraz z przyjęciem wspólnej waluty znacznie ułatwiony został eksport niemiecki. Rządy i mieszkańcy krajów południa Europy mogli łatwiej się zadłużyć i tym

samym zwiększać zakupy. Korzystał na tym przede wszystkim przemysł niemiecki, którego produkty kupowali Grecy czy Hiszpanie. Ale skorzystały na tym też kraje Europy Środkowej, jak Polska, które są w dużym stopniu podwykonawcami niemieckich producentów.

Zaden z wymienionych czynników nie dałby jednak wysokiego wzrostu gospodarczego, gdyby przedsiębiorcy nie zdołali zaspokoić oczekiwań Polaków robiących zakupy w sklepach czy niemieckich korporacji szukających w naszym kraju podwykonawców, przygotowujących fotele do produkowanych przez nich samochodów czy bębny do pralek. Polacy zdołali się bardzo dobrze dostosować do nowych warunków gospodarki wolnorynkowej. Po 1989 r. nastąpił wysyp firm, budowanych często od zera. Jednocześnie zarówno polscy, jak i zagraniczni przedsiębiorcy byli w stanie łatwo znaleźć u nas bardzo wielu dobrze wykształconych fachowców do pracy. Poziom wykształcenia polskich specjalistów wpłynął na sukces osiągnięty w budowie instytucji niezbędnych do funkcjonowania gospodarki rynkowej, jak banki czy giełda.

Hamulce wzrostu

Polska gospodarka rozwija się niejako poza politykami. Przedsiębiorcy napotykać szereg ograniczeń biurokratycznych i muszą radzić sobie z fiskalizmem państwa. Kiedy tworzono zręby systemu podatkowego w Polsce, postawiono w dużym stopniu na poszerzenie bazy podatkowej, czyli, mówiąc prościej, stworzenie dużej liczby podatków i składek, które muszą płacić Polacy, ustalając w zamian niezbyt wysoki ich poziom. Obecnie odpowiedzialny za gospodarkę wicepremier Morawiecki z jednej strony zapowiada ułatwienia dla przedsiębiorców, z drugiej chce zwalczać oszustwa podatkowe. Stworzona została Krajowa Administracja Podatkowa, z bardzo szerokimi uprawnieniami. Jej kontrole mogą pojawić się niezapowiedzianie w siedzibie przedsiębiorcy. Jednocześnie minister rozwoju zapewnia, że kontrole skarbowe mają być mniej uciążliwe.

Problemem polskiego państwa jest też preferowanie dużych firm. Najpierw większość uwagi skupiano na zamykanych wielkich zakładach przemysłowych, które borykały się z olbrzymimi problemami na początku lat 90. Później skupiono się na wielkich inwestorach zagranicznych, dla których tworzone specjalne warunki do inwestowania. W planie Morawieckiego, który jest najważniejszym dokumentem dotyczącym strategii gospodarczej obecnego rządu, dużo mówi się o wielkich firmach, które mają stać się światowymi czempionami. A to przecież sektor małych i średnich przedsiębiorstw wytwarza zdecydowaną większość, bo prawie połowę polskiego PKB.

Zagrożenia polskiej gospodarki mogą też pochodzić z zewnątrz. Jako niezbyt duży kraj, o względnie młodej gospodarce rynkowej,

jesteśmy narażeni na wahania na rynkach światowych. Duże zaniepokojenie mogą budzić tendencje izolacjonistyczne największych światowych gospodarek, zwłaszcza u naszych zachodnioeuropejskich partnerów handlowych. Choć peryferyjny charakter naszej gospodarki ma swoje pewne atuty, na przykład większe możliwości wpływu na koniunkturę gospodarczą chociażby wartością waluty, jednak charakter zależności polskiej gospodarki od czynników zagranicznych jest zbyt duży.

Przyszłość wzrostu

Obecne wskaźniki gospodarcze pozwalają nam optymistycznie patrzeć w przyszłość. Nasz wzrost staje się bardziej stabilny. Instytucje chroniące wolny rynek ugruntowały w Polsce swoją pozycję. Fakt podobnej koniunktury gospodarczej w innych krajach regionu pozwala sądzić, że mamy do czynienia z dłuższym i głębszym trendem. Na korzyść polskiej gospodarki działa też paradoksalnie względna słabość polskiego państwa. Wprawdzie polscy politycy nie bardzo umieją działać na korzyść polskich przedsiębiorców, jednak z drugiej strony nie potrafią też im zbyt przeszkadzać.

Na naszą korzyść działa również sukcesywna poprawa stanu polskiej infrastruktury. Polskie drogi są coraz lepsze i coraz

gęściej łączy polskie miasta. Choć połączenia kolejowe pozostawiają wiele do życzenia, trudno nie zauważyć poprawy punktualności i wygody polskich pociągów. Większość dużych miast, które stają się coraz bardziej funkcjonalne dla swoich mieszkańców, ma dobrze funkcjonujące lotniska.

Niekorzystne są natomiast dla nas trendy demograficzne. Systematyczny spadek liczby urodzeń powoduje, że nasze społeczeństwo się starzeje. Problemem w przyszłości będzie nie tylko spadająca liczba osób pracujących na emeryturę dla osób starszych, ale i spadająca innowacyjność polskiej gospodarki.

Wiele zależy od tego, jak dostosujemy się do zmian zachodzących w światowej gospodarce. Globalne centrum gospodarcze przesuwa się z Atlantyku na Pacyfik. Jak na ironię kiedy nasz kraj ostatecznie zintegrował się z Europą, ta powoli zaczyna tracić znaczenie. Jednocześnie po fali globalizacji coraz głośniejsze dochodzą do głosu zwolennicy ograniczenia handlu światowego, zwłaszcza z krajami mogącymi konkurować tańszą siłą roboczą. Dlatego Polska, mimo dobrych wskaźników gospodarczych, musi jeszcze raz zastanowić nad swoją strategią gospodarczą, bo rola taniego podwykonawcy zachodnioeuropejskich gospodarek może w przyszłości nie wystarczyć.

Bartosz Bartczak (Gość Niedzielny)

Wielkie odkrycia archeologii (1828–2007)!

Świat Biblii wydobyty spod kamieni historii...

Historia odkryć archeologicznych w Ziemi Świętej jest od ponad 150 lat jedną z najbardziej fascynujących dziedzin badania Biblii Starego i Nowego Testamentu.

Dzieje nowożytnych początków badań Pisma Świętego sięgają jeszcze dalej do XVIII w., kiedy to pierwsze studia nad Pięcioksięgiem podjęli holenderski filozof, B. Spinoza, i J. Astruc, profesor College de France i lekarz Ludwika XV. Za ojca tzw. egzegezy historyczno-krytycznej uważa się niemieckiego uczonego J. Wellhausena. Jednak dopiero wyprawa Napoleona do Egiptu w końcu XVIII w. i odczytanie hieroglifów przez J. Champolliona w 1822 r. stanowiło impuls do narodzin archeologii biblijnej w XIX w.

Odkrycia archeologii biblijnej wspomagają nasze zrozumienie Pisma Świętego w jego kontekście historyczno-kulturowym i religijnym. O tym opowiada niezwykle

interesująco nowa książka Estelle Villeneuve pt. *Sous les pierres la Bible*. Les grandes découvertes de l'archéologie, która właśnie ukazała się nakładem oficyny Bayard i pisma *Le monde de la Bible*. Villeneuve jest archeologiem, filologiem orientalistą i historykiem starożytnego Bliskiego Wschodu związanym z Maison de l'archéologie et l'ethnographie w Nanterre. Stypendystka stynnej Francuskiej Szkoły Biblijnej w Jerozolimie i CNRS, brata udział w licznych wykopaliskach w Jordanii (Geraza), Syrii (Bosra) i w Libanie (Tell Arqa). Autorka licznych publikacji: *La Syrie, de Byzance à l'Islam* (1992), *L'affaire de Qumrân* (2006), *Bible, quelles histoires !* (2014).

Publikacja ukazuje 150 lat archeologii biblijnej przez pryzmat 38 największych odkryć z lat 1828–2007, począwszy od odkrycia przez Champolliona paskorzeźby faraona Szeszonka w świątyni Amona w Karnaku po wykopaliska izraelskie w Khirbet Qeiyafa potwierdzające istnienie biblijnego królestwa dawidowego w X w.p.n.Ch. Autorka prowadzi nas w bardzo klarowny sposób poprzez niesamowitą historię pierwszych odkryć w Mezopotamii i Palestynie, powstanie pierwszych instytucji badawczych w Ziemi Świętej i... metody tzw. nowej archeologii powstałej w Ameryce w latach 70. tych XX w., uwzględniające zespół kompleksowych rezultatów badań innych nauk humanistycznych i ścisłych. Książka wyjaśnia nowe metody fizyko-chemiczne badań archeologii, m.in. węgla radioaktywnego C14 i termolumine-

scencji. Badaczka dokonuje także analizy współczesnego sporu biblistów między tzw. minimalistami i tradycyjną chronologią Biblii tzw. maksymalistów, podtrzymujących prymat danych biblijnych.

Ważną częścią badań archeologii biblijnej są odkrycia okresu Nowego Testamentu, począwszy od łuku Męki Pańskiej Ecce Homo (1857) w Jerozolimie, poprzez najstarszy Kodeks Synajski Ewangelii (1859), najstarszą grecką inskrypcję maryjną „Chafre Maria” (bądź pozdrowiona Mario) w Nazarecie (1959), aż po pierwszy kościół w Megiddo (2005), dedykowany Bogu Jezusowi Chrystusowi. Kto nie słyszał o stynnych odkryciach Steli Meszy wymieniającej po raz pierwszy imię Boga (1868), tabliczki z Niniwy o Potopie (1872), mumii faraona Ramzesa II w Deir el-Bahari (1881), archiwach królewskich z Tell El Amarna (1887), Steli faraona Menep-taha – najstarszej wymieniającej biblijnego Izraela (1896), Wieży Babel w Babilonie (1899), synagodze centuriona w Kafarnaum (1904), stajniach króla Salomona w Megiddo (1927), grobie Świętego Piotra w Watykanie (1939), rękopisach znad Morza Martwego w Qumran i Kodeksie Biblii Starego Testamentu z Aleppo (1947), czy Pałacu Króla Dawida w Jerozolimie (1965), czy Steli z Tel Dan (1993)... niech sięgnie po tę fascynującą opowieść o odkryciach archeologicznych przybliżających nam, współczesnym, świat Biblii!

Dariusz Długosz (Muzeum Luwru)

Pod paryskim niebem polską mowę krzewię

Konrad Leszczyński

175 lat Szkoły Polskiej w Paryżu!

2017 jest rokiem obchodów powstania Szkoły Polskiej w Paryżu. Jako najstarsza, a jednocześnie największa polska placówka dydaktyczna poza granicami Polski ten wyjątkowy jubileusz 175 lecia oficjalnie obchodzi w dniach 12-13 maja b.r. Niemniej wydarzenie to jest w Szkole obchodzone uroczystie przez cały rok.

Dziś, Szkoła jest jedną z 66 placówek polskich przy przedstawicielstwach dyplomatycznych rozsiadanych po całym świecie, na wszystkich kontynentach, nadzorowanych przez polskie Ministerstwo Edukacji Narodowej i Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą w Warszawie. Ta w Paryżu ma szczególne miejsce w historii polskiej edukacji gdyż nie tylko powstała w czasach gdy nasza Ojczyzna była pod zaborami, ale także dlatego, że przetrwała do dziś i rozwija się w dynamicznym tempie. Poznajmy w skrócie losy naszej Szkoły w Paryżu w przededniu jej wspólnego święta 175 lecia.

Początki Szkoły Polskiej w Paryżu sięgają połowy XIX wieku. Przedstawiciele Wielkiej Emigracji, głównie członkowie rządu, postawie, oficerowie, publicyści i pisarze założyli w Paryżu Stowarzyszenie Naukowej Pomocy, mające wspierać materialnie Polaków, pragnących tu studiować. Stowarzyszeniu przewodniczył książę Adam Czartoryski. W 1841 roku wokół osoby Józefa Dwernickiego powstało Towarzystwo Narodowego Wychowania Dzieci Wychodźców, które z myślą o pokoleniach młodych Polaków, rosnących na obczyźnie zdobyło środki na otwarcie pierwszej Polskiej Szkoły w podparyskiej miejscowości Châtillon sous Bagneux. Program jej zakładał: wychowanie w duchu narodowym, równość wszystkich uczniów bez względu na pochodzenie i pozycję rodziców oraz dbanie o wysoki poziom kształcenia. Towarzystwo podjęło różne akcje, aby zdobyć środki na rozwój placówki. Jako pierwszy fundusze na rzecz Szkoły przekazał Jan Ledóchowski (29 tys. franków). 3 kwietnia 1843 roku odbył się koncert, w którym obok Fryderyka Chopina, wzięli udział artyści francuscy, w tym słynna aktorka Rachel. Dochód z koncertu przeznaczono na potrzeby Szkoły. Datki z Polski oraz z francuskich środowisk polonijnych przyczyniły się do poprawy sytuacji materialnej Towarzystwa. Szkołę przeniesiono w okolice Panteonu. Inauguracja odbyła się 29 listopada 1843 roku, w trzynastą rocznicę wybuchu powstania listopadowego. Dyrektorem Szkoły został Ksawery Bronikowski, wiceprezydent Warszawy z czasów powstania. Początkowo uczniowie realizowali francuski program nauczania, z dodatkowymi zajęciami z języka polskiego i historii Polski. Uczniowie nosili mundurki, będące kopią munduru warszawskiej gwardii narodowej z okresu powstania listopadowego z grelikami, z Orłem i Pogonią oraz specjalne rogatywki. W 1844 roku Szkołę przeniesiono do podparyskiej dzielnicy Batignolles, przy Boulevard Batignolles 56. Rozpoczął się najchlubniejszy wówczas rozdział dziejów Szkoły,

zwanej odtąd Batiniolską, obejmujący lata pięćdziesiąte i sześćdziesiąte XIX wieku.

Po wykupieniu budynków w 1852 r. i przeprowadzeniu prac, w Szkole zorganizowano 12 sal lekcyjnych, refektarz, przychodnię lekarską, laboratoria, salę gimnastyczną, mieszkania dla nauczycieli i internat. Wygospodarowano również pomieszczenia dla dużej, bo liczącej ponad 20 000 tomów, biblioteki (stan z 1865 r.), przy której otwarto czytelnię publiczną, gromadzącą zbiory i archiwa emigracyjne, m.in. Joachima Lelewela. W szczytowym okresie liczba uczniów wzrosła nawet do 300, kadra nauczycielska liczyła wówczas 36 pedagogów.

Szkoła cieszyła się bardzo dobrą opinią w środowisku francuskim, uczniowie osiągalili wysokie wyniki w liceach francuskich.

Noé Gruss napisał: „połowa z nich uczęszczała do Liceum Bonapartego i uzyskała 237 nagród, i 817 wyróżnień”. W latach 1847-1853 na 50 uczniów, którzy opuścili Szkołę Polską studia wyższe wybrało 27. Rozwój Szkoły, wybitni ludzie nią kierujący, wysoki poziom nauczania spowodowały, że w 1865 r. b. Napoleon III uznał szkołę za instytucję użyteczności publicznej.

W dokumentach placówki odnotowano następujące wypowiedzi: „Kto szkołę zechce nadal uważać tylko za dom przytułku niech do niej dobrowolnie nie wraca, bo rad nie rad, mimowolnie i ze wstydem ustąpić z niej będzie musiał – inny, godniejszy, jeden z dwudziestu oczekujących, miejsce jego zajmie”.

Ze szkołą związanych było wielu wybitnych Polaków, m.in.: Adam Mickiewicz, Joachim Lelewel, gen. Józef Dwernicki, Józef Ignacy Kraszewski, Ludwik Mierostawski, Alojzy Biernacki oraz hrabia Ksawery Branicki.

Prawdziwym mężem opatrnościowym szkoły był Seweryn Gałęzowski – wybitny lekarz, społecznik, profesor Uniwersytetu Wileńskiego, uczestnik powstania listopadowego, odznaczony Złotym Krzyżem Virtuti Militari. Przez 25 lat był prezesem Rady Szkoły, dbał o odpowiednio wykwalifikowaną kadrę nauczycielską. Zawsze szukał ludzi ciekawych, kompetentnych, piszących podręczniki szkolne, zajmujących się nauką, znających języki, jak historyk literatury Julian Klaczko, czy znawca języków starożytnych i francuskiego prof. Hitier. Sewerynowi Gałęzowskiemu Szkoła zawdzięczała rozwój, a potem przetrwanie.

Po 1870 r. Gałęzowski podjął decyzję o sprzedaży budynków przy Batignolles i wykupieniu posesji na Lamandé 13 -15, obecnej siedziby Szkoły.

Wydarzenia końca XIX i początku XX wieku – wojna z Prusami w latach 1870 – 1871, Komuna Paryska, okres I wojny świa-

ECOLE POLONAISE 1842

towej, wygasanie „starej emigracji” – sprawiły, że Szkoła stanęła przed poważnymi trudnościami i problemami finansowymi, które w efekcie doprowadziły do jej zamknięcia w 1922 r.

Początkowo placówka zamieniona została na bursę dla studentów i młodych naukowców. Jednak kilka lat później, z inicjatywy księdza Franciszka Cegiełki, w roku 1939, powstało Gimnazjum i Liceum im. Cypriana Kamila Norwida, kontynuujące założenia wcześniejszej Szkoły Polskiej. Początkowo zajęcia odbywały się przy ulicy Fleurus, koło Ogrodu Luksemburskiego, a od kwietnia 1940 r. przy ulicy Suger 13, blisko Odeonu.

Szkoła miała charakter koedukacyjny. Między 5 a 8 czerwca odbyły się egzaminy maturalne, lecz zajęcie Paryża przez Niemców oznaczało nieuchronne rozwiązanie Szkoły.

Już w sierpniu 1940 r. podjęto decyzję o założeniu nowej placówki, w strefie nieokupowanej przez Niemców. 18 października 1940 r. w Hotelu du Parc w Villard de Lans odbyła się inauguracja liceum, nawiązującego do Liceum Paryskiego. Nowa szkoła zachowała część kadry i ok. 30 byłych uczniów. Rok 1946 uważa się za ostateczny termin zamknięcia tej Szkoły.

Uczniowie i nauczyciele Szkoły Polskiej brali udział w powstaniu styczniowym, w wojnie 1871 roku i w Komunie Paryskiej. Upamiętniają to tablice umieszczone na murze na dziedzińcu szkoły. Wejście do Szkoły zdobi brama z orłem w koronie i napisem École Polonaise, który określa charakter posesji. Powstanie liceum przy Lamandé poprzedzają Polskie Kursy Maturalne, zorganizowane w Houilles, na przedmieściu paryskim.

Na podstawie umowy kulturalnej polsko - francuskiej z 1947 r., uzyskaniu od Akademii Paryskiej *déclaration d'ouverture* powstało Liceum Polskie, uznane za *école libre*, prowadzące nauczanie według ustawy z 1850 r. Dużą wagę przykładano w nim do nauki języka polskiego. Po roku 1956 liceum odnotowało spadek liczby kandydatów. Nieopłacalne stało się utrzymywanie szkoły, stąd decyzja z roku 1963. o zamknięciu placówki na kilka lat. Do kraju wywieziono akta szkoły villardowskiej i Liceum Polskiego.

Pod koniec 1989 r., do szkoły zostało przyjętych ponad 140 uczniów, otwarto dla nich nowe klasy. W 1992 r. Szkoła Polska uroczyście obchodziła 150-lecie powstania. Z tej okazji, patronem Szkoły został Adam Mickiewicz.

Od 1999, zmieniła się nazwa Szkoły na Zespół Szkół przy Ambasadzie RP w Paryżu. Od 2010 r. zaznacza się dalszy, szybki rozwój Szkoły (Szkolny Punkt Konsultacyjny) we wszystkich dziedzinach jej działalności. Począwszy od 2011 r. Szkoła zajmuje wszystkie budynki znajdujące się pod numerami 11 – 15, ulicy Lamandé. W tym samym roku w Szkole przeprowadzone zostały gruntowne prace remontowe. Powstały m.in. nowe sale lekcyjne, czytelnia, sala- aula z tablicą interaktywną, przeniesiono w inne miejsce bibliotekę i powiększono pokój nauczycielski. Od pięciu lat w Szkole przeprowadzono ponad 20 remontów – jest czym się pochwalić, bo warunki do nauki uczniowie mają co raz lepsze!

ciąg dalszy na str. 16

Kalendarium historii Szkoły Polskiej

22 V 1841 r. – z inicjatywy gen. Józefa Dwernickiego, powołano Stowarzyszenie Ojców Rodzin Polskich w Wychodźstwie, które opublikowało program szkoły narodowej.

X 1842 r. – w Chatillon- sous-Bagneux, w Instytucie Francuskim pana Chapuzot została otwarta Szkoła Narodowa Polska, która liczyła 18 uczniów.

W 1842 r. poseł Jan Ledóchowski przekazał sumę 29 000 franków na działalność szkoły.

3. IV. 1843 r. – koncert Fryderyka Chopina i artystów francuskich na rzecz szkoły, zebrano 2400 franków

1. I. 1844 r. – przeniesienie szkoły na ulicę 13 Fossés St. Jacques, placówka liczyła 35 uczniów, dyrektorem został Ksawery Bronikowski, wiceprezydent Warszawy z czasów powstania listopadowego.

29 listopada 1844 r. – przeniesienie szkoły na 56, Boulevard Batignolles – na trzydzieści lat, do 1874 r., szkoła liczyła 65 uczniów.

1852 r. – wykupienie budynków szkoły w Batignolles na własność, dzięki staraniom Seweryna Gałęzowskiego.

II. 1853 r. – Adam Mickiewicz zostaje członkiem Rady Szkoły.

11. XI. 1854 r. – Prezesem Rady Szkoły zostaje (dożywotnio) Seweryn Gałęzowski, do 1878 r.

8 IV. 1865 r. – dekretem cesarza Napoleona III Szkoła otrzymuje status instytucji użyteczności publicznej i stała dofinansowanie rządu francuskiego.

W roku szkolnym 1867/1868 liczba uczniów wynosi 309. W latach 1842-1872 szkołę ukończyło 1261 uczniów.

1874 r. – przeniesienie szkoły na 13-15, rue Lamandé.

1879 r. – wzniesienie na dziedzińcu szkoły przy Lamandé pomnika z popiersiem Gałęzowskiego.

1922 r. – zamknięcie szkoły, zamiana placówki na bursę dla studentów i młodych naukowców.

1939 r. – inicjatywa ks. Franciszka Cegiełki – powstaje Gimnazjum i Liceum im. Cypriana Kamila Norwida.

1940 r. – zajęcie Paryża przez Niemców, rozwiązanie szkoły.

18. X. 1940 r. – inauguracja Liceum im. C. K. Norwida w Villard de Lans

1946 r. – zamknięcie szkoły w Villard de Lans

1947 r. – polsko-francuska umowa kulturalna, powstaje Liceum Polskie uznane za *Ecole libre*.

1963 r. – zamknięcie placówki.

1968 r. – przy Stacji Naukowej PAN powstaje tzw. Punkt Konsultacyjny dla dzieci dyplomatów PRL.

1978 r. – Punkt Konsultacyjny zostaje podporządkowany Ambasadzie RP.

15. IX. 1981 r. – zmieniono nazwę placówki, Punkt Konsultacyjny stał się Szkołą Polską przy Ambasadzie RP w Paryżu.

1987 r. – nadanie szkole imienia Adama Mickiewicza, oficjalna nazwa szkoły brzmiała: Szkoła Podstawowa i Liceum Ogólnokształcące im. A. Mickiewicza w Paryżu.

1989 r. – Do szkoły zostało przyjętych ponad 140 uczniów.

1992 r. – obchody 150 - lecia powstania szkoły.

1999 r. – zmiana nazwy szkoły na Zespół Szkół przy Ambasadzie RP w Paryżu.

2007 r. – obchody 165- rocznicy istnienia Szkoły Polskiej w Paryżu.

2010 r. – zmiana nazwy szkoły na Szkolny Punkt Konsultacyjny im. Adama Mickiewicza przy Ambasadzie RP w Paryżu.

2011 r. – Szkoła zajmuje wszystkie budynki przy 11-15, rue Lamandé, następują szeroko zakrojone prace remontowe na terenie szkoły.

2014 – Szkoła otrzymała prestiżową europejską nagrodę European Language Label za jakość kształcenia.

Rok szkolny 2016/2017 – w placówce jest blisko 1500 uczniów, 40 nauczycieli, szkoła podstawowa, gimnazjum i liceum ogólnokształcące.

Szkoła od ponad 20 lat posiada swój oddział w XVI dzielnicy Paryża, przy parafii św. Genowefy. □

Wszystko co dobre szybko się kończy

Weronika Wolan

Można rzec, że rekolekcje, je dzieci przygotowujących się do I Komunii Świętej, zaczęły się prawdziwie pod kościołem w trakcie zbiórki. Już wtedy, moment żegnania się z rodzicami i zejścia mi, jsca w autokarze, szkoła młodych uczniów do niesamowitych dwóch dni.

Wyjazd z Paryża odbył się bezproblemowo i punktualnie. Jako, że podróż do Domu Polskiej Misji Katolickiej w La-Ferte-sous-Jouarre trwała ok. półtorej godziny, pani Ania Polaczek skorzystała z tego czasu, aby przedstawić opiekunów i plan rekolekcji dzieciom. Tym samym, można obliczyć, że w trakcie trzech tur, od poniedziałku do soboty, dzieci poznały następujących opiekunów: panią Agnieszkę, panią Anetę, panią Anię, drugą panią Anię, panią Dorotę, panią Monikę, panią Weronikę, ks. Bogdana, kleryka Łukasza, pana Mateusza, pana Waldka i pana Wiktora. Tak jak dzieci, każdy z opiekunów był przydzielony do grupy czerwonej, zielonej lub żółtej. Po przedstawieniu dzieciom tych spraw organizacyjnych, nadeszła chwila modlitwy o dobrą podróż i dobrze spędzone rekolekcje, którą poprowadził ks. Bogdan. Podróż odbyła się w spokoju i skupieniu. Gdy autokar dojechał na miejsce, dopiero wtedy dochodziło do wzajemnego roz-

ruszania, co było normalne, gdyż dzieci miały czas by odebrać swoje walizki i zjeść drugie śniadanie.

Opatrzność więc czuwała nad dziećmi, które drugiego śniadania nie miały, gdyż opiekunowie zabezpieczyli dla nich, przygotowane domowej roboty ciastka, gdyż obiad był planowany na godzinę 13⁰⁰ i można było do tego czasu mocno zgłodnieć.

Kiedy już posiłek został spożyty, nastąpiło spotkanie w kaplicy, gdzie ks. Bogdan wytłumaczył dzieciom jaki jest najważniejszy cel ich pobytu w La-Ferte-sous-Jouarre, to jest przygotowanie się do przyjęcia, po raz pierwszy w życiu, pierwszej Komunii Świętej. Poza tym zwrócił uwagę na dobre zachowanie, na przykład w kościele (nie trzymanie nóg na klęcznikach) i przedstawił całą organizację Domu Polskiej Misji Katolickiej, w którym odbywały się poszczególne zajęcia rekolekcyjne oraz gdzie wszystkie dzieci miały nocować.

Po tych jak ważnych sprawach organizacyjnych, przyszedł czas na zabranie

bagażu do wcześniej przydzielonych pokoi i chwila odpoczynku. Można śmiało stwierdzić, że każdy miał w swoim pokoju przynajmniej jednego kolegę lub koleżankę, tak więc atmosfera była w tym momencie wspaniała. O godzinie 10³⁰, dzwonek który rozbrzmiewał po całym domu, oznajmił dzieciom, że czas zebrać się w sali konferencyjnej na pierwszej katechezie prowadzonej przez ks. Bogdana.

Tematem tej pierwszej lekcji był Dekalog oraz Przykazanie Miłości. Dzieci dzielnie i mądrze tłumaczyły i odpowiadały na pytania, które zadawał im ksiądz. Generalnie, nie było w powietrzu żadnego napięcia, spowodowanego nowym otoczeniem, gdyż dzieci naturalnie potrafiły się oswoić z Domem, opiekunami i szybko oddzielić czas zabawy od czasu skupienia. To zresztą dało się zauważyć na lekcji śpiewu, która nastąpiła po katechezie, i gdzie dzieci, mimo piosenek radosnych i ruchliwych, potrafiły wychwycić wszystkie niuanse anielskiego śpiewu pani Ani.

175 lat Szkoły Polskiej

ciąg dalszy ze str. 15

W programie uzupełniającym, lekcje z edukacji wczesnoszkolnej, języka polskiego, historii Polski, geografii Polski, wiedzy o Polsce oraz dodatkowo z religii prowadzone są przez wysoko wykwalifikowaną kadrę nauczycielską wykształconą w Polsce. Nauczyciele uczestniczą systematycznie w wielu formach doskonalenia zawodowego organizowanych na miejscu oraz w Polsce. Szkoła obecnie jest instytucją w pełni demokratyczną, tak, jak było u jej zarania- przyjmowani są wszyscy uczniowie polskiego pochodzenia mówiący po polsku bez względu na status społeczny. Obecny kierownik Szkoły pan Konrad Leszczyński dwoi się i troi wraz z Radą Rodziców Szkoły by uczniowie mieli jak najlepsze warunki nauki. Zmiany w Szkole widać gołym okiem, a piękna siedziba na Lamandé jest odwiedzana bardzo chętnie przez

uczniów z Polski, turystów itd., i jest miejscem, z którego każdy z pewnością jest dumny. Ponad 40 osobowy zespół nauczycieli i pracowników administracji dba o polską edukację, wygląd szkoły, organizuje dziesiątki imprez i uroczystości dla całej społeczności szkolnej. Bardzo ważne miejsce w działalności Szkoły zajmuje jej oddział przy Parafii św. Genowefy w XVI dzielnicy Paryża, który od ponad 20 lat jest młodszą siostrą Szkoły przy Lamandé.

Szkoła Polska w Paryżu to bez wątpienia piękna wizytówka polskiej działalności we Francji. Obszerne informacje o szkole dziś i jej działalności znajdzie każdy na portalu społecznościowym Szkoły: www.facebook.com/Ecolepolonaise75017.

W dniach 12-13 maja b.r. na oficjalne obchody kierownik Leszczyński w imieniu uczniów, rodziców i nauczycieli zaprosił wielu znamienitych Gości z najważniejszych instytucji państwowych z

Po wspólnym śpiewie, dzieci w grupach, rozwiązywały zadania z zeszytów, które wcześniej zostały rozdane przez opiekunów.

Po skończonej pracy dydaktyczno-muzycznej, była godz. 13⁰⁰, co oznaczało, że nadszedł czas obiadu. Najedzeni i szczęśliwi, młodzi rekolekcjoniści, udali się na chwilę odpoczynku do swoich pokoi, a jednocześnie z niecierpliwością oczekiwali godz. 15⁰⁰, gdyż wtedy właśnie wszyscy mieli ruszyć do parku na rekreację.

W tym przepięknym parku, każdy oddawał się dowolnej atrakcji. Większość chłopców grała z ks. Bogdanem, panem Mateuszem i panem Wiktorem w piłkę nożną, inni bawili się z panem Waldkiem, a reszta korzystała z dostępnych obiektów do zabawy, które w parku były umieszczone. Po godzinnej zabawie, wszyscy uczestnicy tej rekreacji, zebrali się wokół ławki, gdzie pani Aneta i pani Weronika zajmowały się rozdawaniem podwieczorku. A propos wieczoru, zleciał on już bardzo szybko.

Następnie wszyscy wrócili z parku, była już pora na Mszę świętą. Ten najważniejszy punkt dnia był animowany przez wszystkich, gdyż śpiewem dyrygowała pani Ania, jeden z rekolekcyjnych opie-

kunów zajmował się czytaniem a pani Aneta śpiewała psalm.

Po wspólnym nabożeństwie, wszyscy się zebrali na górze przed domem, aby skorzystać z rozpalonego ogniska, przy którym dzieci zjadły wyśmienitą kolację.

Mimo iż opiekunowie mieli oczy dookoła głowy, by dzieciom nic się nie stało, zadowolenie które się malowało na twarzach podopiecznych, było najlepszą nagrodą i dawało siłę do następnego punktu programu. Po kolacji, dzieci zeszły do sali konferencyjnej na film o tematyce Dziesięciu Przykazań, o 22³⁰, wszystkie już smacznie spały.

Drugi dzień rekolekcji rozpoczął się o godz. 8⁰⁰, kiedy to ks. Bogdan poprowadził gimnastykę i modlitwę poranną. Rozbudzone dzieci, zajęły miejsca w jadalni około godziny 9⁰⁰ i zjadły porządne śniadanie, tak aby miały dużo sił do obiadu i duchowych ćwiczeń.

Tuż po śniadaniu, miała miejsce druga katecheza, tym razem o Spowiedzi świętej. Dzieci się dowiedziały, że tego samego popołudnia, będą miały spowiedź próbną. Mimo lekko odczuwalnego stresu, który mogła spowodować ta wiadomość, młodzi rekolekcjoniści, brnęli przez program

bardzo skupieni i znakomicie rozwiązywali ćwiczenia, które organizowane były po katechezie.

Półgodzinny śpiew z panią Anią był już swoistym przygotowaniem się do Mszy świętej, która rozpoczęła się o godz. 12⁰⁰. Po jej zakończeniu, dzieci umyły ręce i zasiedli do stołu, aby spożyć smaczny obiad.

Nastąpiła chwila przerwy, w trakcie której dzieci skorzystały z pomocy oferowanej im przez opiekunów, by powtórzyć zadaną formułkę spowiedzi.

Moment tak długo wyczekiwany nadszedł o godz. 15⁰⁰. Dzieci ruszyły wg grup – do ks. Bogdana, do kłeryka Łukasza lub do pani Ani. Wszystkie później stwierdziły, że nie było co się denerwować i rozluźnione ruszyły na podwieczorek do jadalni.

Wszystko co dobre szybko się kończy. O godz. 17⁰⁰, autokar z młodymi rekolekcjonistami, ruszył spod Domu Polskiej Misji Katolickiej w La-Ferte-sous-Jouarre do Paryża. Tym samym, następne spotkanie – w tymże gronie, odbędzie się już 4 czerwca 2017 r, w dniu I Komunii Świętej tych młodych podopiecznych.

(fot. A. Karpinski)

Kraju. Inauguracja obchodów odbędzie się w Ambasadzie RP w Paryżu. W sobotę 13 maja o godz. 9.30 cała społeczność szkoły uczestniczyć będzie w uroczystej Mszy jubileuszowej w kościele polskim Wniebowzięcia NMP, z udziałem pocztu sztandarowego, chóru Gaude Mater Polonia. Dalsze uroczystości i atrakcje odbędą się na terenie Szkoły (przemówienia, zwiedzanie placówki, odświeżenie tablicy historycznej, program artystyczny i wiele, wiele innych). W kolejnym numerze GK przedstawimy Państwu szeroką relację z tego historycznego wydarzenia. □

Konrad Leszczyński

Poświęcenie odnowionej kaplicy w Noeux Les Mines

Druga niedziela wielkanocna, w Kościele obchodzona jest, jako Niedziela Miłosierdzia Bożego.

Sam nasz Pan Jezus Chrystus, objawiając się Świętej Siostrze Faustynie Kowalskiej powiedział: „Pragnę, ażeby pierwsza niedziela po Wielkanocy była świętem Miłosierdzia (Dz. 299). Pragnę, aby święto Miłosierdzia, było ucieczką i schronieniem dla wszystkich dusz, a szczególnie dla biednych grzeszników. W dniu tym otwarte są wnętrza miłosierdzia Mego, wylewam całe morze łask na dusze, które się zbliżą do

źródła miłosierdzia Mojego. Która dusza przystąpi do spowiedzi i Komunii świętej, dostąpi zupełnego odpuszczenia win i kar. W dniu tym otwarte są wszystkie upusty Boże, przez które płyną łaski (Dz. 699)”.
Dla wspólnoty parafialnej w Noeux Les Mines, Niedziela Miłosierdzia, była jeszcze bardziej szczególna, ponieważ właśnie w tę niedzielę dokonano się poświęcenie odnowionej

kaplicy. W dniu tym otwarte są wszystkie upusty Boże, przez które płyną łaski (Dz. 699)”.
Dla wspólnoty parafialnej w Noeux Les Mines, Niedziela Miłosierdzia, była jeszcze bardziej szczególna, ponieważ właśnie w tę niedzielę dokonano się poświęcenie odnowionej

Wielkanoc w Hayange – St. Nicolas en Forêt

To nie jwaźnijszy czas w roku dla całego Kościoła i wiernych

W Wielki Piątek obchodziliśmy wspomnienie Męki i Śmierci Pańskiej. Parafianie poprzez uczestniczenie w Drodze Krzyżowej z rozważaniami, pragnęli w pokorze zbliżyć się do Pana. Następnie w Liturgii Słowa, w skupieniu wystuchaliśmy odczytania Męki Pańskiej z podziałem na role. Dalej nastąpiła uroczysta adoracja Krzyża. *W krzyżu cierpienie, w krzyżu zbawienie!*

W Wielką Sobotę o godzinie 11-tej miało miejsce poświęcenie pokarmów. Tego dnia przyszliśmy do kościoła z udekorowanymi koszykami wypełnionymi jajkami, chlebem, wędliną, solą z pieprzem, barankiem.

Powróciliśmy do kościoła przed godziną 20-tą gdzie wszystko zaczęło się przed kościołem, przy rozpalonym ogniu. Najpierw ks. Waldemar Krasny

M.C. rzeźbił w paschale greckie litery alfa i omega, a także aktualny rok. Potem, kapłan wszedł z zapaloną świecą do kościoła, w którym pogaszone są wszystkie lampy. Symbolizuje to światło zmartwychwstałego Jezusa, tu nastąpiło przekazanie ognia każdemu uczestnikowi oczekującemu ze świecą. Po przejściu do ławek i zapaleniu światła w kościele, wierni zaśpiewali hymn na cześć Zmartwychwstałego. W skupieniu wystuchaliśmy radosnego Orędzia Paschalnego oraz biblijnych czytań przedstawiających całą historię zbawienia. *Panie Jezu, ochroń dzieci swoje, które odkupieś swoją drogocenną krwią.*

W Niedzielę Wielkanocną już, przy wejściu do kościoła witaliśmy się słowami: „Chrystus Zmartwychwstał, prawdziwie zmartwychwstał!”. Radość panowała

wśród nas, przeżywaliśmy tajemnicę Zmartwychwstania Jezusa, w którym śmierć przekształca się w życie, a historia w czasy ostateczne. Jezus przez swoje Zmartwychwstanie chce nas wyzwolić z niewoli duchowej. Czini to już od ponad dwóch tysięcy lat. Także dzisiaj każdy z nas jest wezwany do świadectwa swoim życiem o zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa.

W Poniedziałek Wielkanocny odprawiona Msza św. o godz. 10-tej 45, zakończona została tradycyjnym obyczajem, pokropieniem wszystkich parafian przez kapłana. W ten sposób podtrzymujemy tradycyjny zwyczaj Dyngusa.

Weselcie się już, zastępy Aniołów, w niebie: weselcie się, studzy Boga. Niechaj zabrzmią dzwony głoszące zbawienie, gdy Król tak wielki odnosi zwycięstwo. □

opr. Elżbieta Petryk

kaplicy pod wezwaniem Miłosierdzia Bożego. Poświęcenia tego dokonał ks. Bogusław Brzyś – Rektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji.

Czekaliśmy na ten moment od dwóch miesięcy, podczas których parafianie, własnymi siłami odnawiali tę kaplicę. Wspólna praca jednoczyta – jeszcze bardziej – wszystkich parafian, a końcowy efekt uprawiał w dumę, że wspólnymi siłami, możemy tak wiele dokonać.

Podczas sprawowanej Mszy świętej dziękowaliśmy Bogu za wszelkie łaski, jakimi darzy nasza Wspólnota parafialna i nasze rodziny.

Pragnę wyrazić wdzięczność naszemu Monseigneur Maire Serge Marcelak, za partycypację finansową w naszych remontowych pracach. Wyrażam wdzięczność wszystkim parafianom, którzy przez dwa miesiące, pracowali w tej kaplicy oraz tym wszystkim, którzy wspierali nas również finansowo oraz duchowo.

Mam nadzieję, że ta odnowiona kaplica „Miłosierdzia Bożego”, stanie się miejscem, gdzie będziemy spotykać się z naszym Panem Bogiem oraz ze sobą nawzajem. Niech, więc za wszelkie dobro Bóg was wszystkich wynagrodzi.

ks. Piotr Szot

7- rocznica katastrofy smoleńskiej

4 kwietnia w kościele polskim Wniebowzięcia NMP w Paryżu została odprawiona Msza św. w intencji Cjczyzny i dziewięćdziesięciu ofiar katastrofy smoleńskiej z 10 kwietnia 2010 roku, z prezydentem RP śp. Lechem Kaczyńskim.

Intencję Eucharystii, która była najważniejszą częścią obchodów, ofiarowało paryskie Stowarzyszenie Obrońców Krzyża, a przewodniczył jej ks. inf. Stanisław Jeż – prezes Koła Paryż Stowarzyszenia Polskich Kombatantów we Francji. On też wygłosił okolicznościową homilię, nawiązującą do dramatu, który rozegrał się siedem lat temu pod Smoleńskiem, kiedy w katastrofie lotniczej zginęli przedstawiciele najwyższych władz Polski udający się na uroczystości 70 rocznicy zbrodni katyńskiej.

W tej uroczystej, rocznicowej Eucharystii udział wzięli przedstawiciele władz Polski z Ambasadorem RP w Paryżu charge d'affaires Dariuszem Wiśniewskim i konsulem generalnym RP w Paryżu Hubertem Czerniukiem. Środowiska polonijne reprezentowali m.in.: prezes Federacji Polonii Francuskiej Stanisław Aloszko, prezes SPK Francja Jan Kukuryka, członkowie paryskiego Stowarzyszenia Obrońców Krzyża. Obecne były polskie i francuskie poczty sztandarowe, śpiewał Chór Piast.

Po Mszy św. Ambasador w asyście konsula Czerniuka złożyli wieńce z biało-czerwonych kwiatów pod tablicą upamiętnia-

jącą pobyt w Polskiej Misji Katolickiej – w tutejszym kościele polskim śp. prezydenta Lecha Kaczyńskiego. Następnie prezes Aloszko zaprosił zebranych do przemarszu pod płytę „Solidarności” na Placu Inwalidów. Tutaj został odczytany Apel poległych – modlono się za ofiary katastrofy smoleńskiej – wycytując ich imiona i nazwiska.

Złożono też wiązkę biało-czerwonych kwiatów, na pamiątkowej tablicy Solidarności – ofiar Stanu Wojennego, zapalono znicze, trwała modlitwa. Okolicznościowego komentarza dokonał pan Aloszko. Głos zabrali również inni uczestnicy manifestacji. Wzruszający był widok pokłonu przy tablicy polskich sztandarów, wśród których pojawił się także proporzec kombatantów francuskich.

Po zakończeniu uroczystości i odśpiewaniu polskiego hymnu, prezes Federacji Polonii Francuskiej podziękował uczestnikom spotkania za wspólną modlitwę, złożone kwiaty i zapalone znicze, za piękną postawę patriotyczną.

W imieniu Stow. Obrońców Krzyża: Helena Skrzypek

Pielgrzymka do Fatimy

10 - 14 września

Jubileusz 100 lat objawień Matki Bożej w Fatimie trwa od 13 maja do 13 października 2017. Szacuje się, że pielgrzymów z całego świata, którzy tu przybędą na 8 milionów.

Polska Misja Katolicka we Francji zaprasza zatem i zachęca Rodaków do wzięcia udziału w Jubileuszu we wrześniu 2017 r. Otrzymaliśmy rezerwację dla grupy 50 osób (zgłoszonych jest już 15). Apel Matki Bożej o modlitwę w intencji nawrócenia Rosji jest bowiem dzisiaj bardzo aktualny – bardziej niż kiedykolwiek. Stanowi to jeden z głównych celów Pielgrzymki.

Program Pielgrzymi jest następujący:

pierwszy dzień (i nocleg) w Lizbonie. Zwiedzimy stolicę Portugalii. Mszę św. odprawimy w miejscu urodzenia św. Antoniego Padew-

skiego. Nawiedzimy Sanktuarium Chrystusa Króla i słynny klasztor hieronimitów. Drugiego dnia (w drodze na nocleg w Fatimie) zwiedzimy pery kultury portugalskiej (Alcobaça, Nazaré, Batalha i Santarem). Pozostałe trzy dni spędzimy wyłącznie w Fatimie.

Odlucimy z lotniska Paris-Orly w niedzielę 10 września już o g. 5²⁰ liniami Transavia. Powrót na lotnisko Paris-Orly w czwartek 14 października o g. 22⁴⁰.

W cenie 650 € zawiera się: przelot (jeden bagaż oraz bagaż podręczny), transfery, wstępy, hotele z pokojami dwuosobowymi, ubezpieczenie oraz trzy posiłki dziennie. Przy zgłoszeniu należy podać: nazwisko, imię (imiona), datę urodzenia, adres, telefon, e-mail oraz uścić wpisowe: 300€ (gotówką, przelewem lub czekiem wystawionym na „Aumônerie Polonaise” CCP 2334369 N Paris, z dopiskiem na odwrocie „Pielgrzymka do Fatimy”).

Pielgrzymkę poprowadzi ks. dr Krystian Gawron, wicerektor PMK. Kontakt: ks. K. Gawron, 11, rue Jules Guesde 92130 Issy-les-Moulineaux, tel. 01 46 45 79 79, 06 27 96 36 40, e-mail: sempol.paris@gmail.com

174 Pielgrzymka Polaków do Montmorency

W niedzielę 14 maja b. r., dla uczczenia pamięci Polaków zmarłych na Emigracji, odbędzie się w Montmorency, pod auspicjami władz miejskich, 174. Pielgrzymka, organizowana przez Towarzystwo Historyczno-Literackie, przy współudziale PMK we Francji, Kolegiaty św. Marcina w Montmorency, Ośrodka Dialogu Księża Pallotynów, Towarzystwa Opieki nad Polskimi Zabytkami i Grobami Historycznymi we Francji oraz SPK i ich Rodzin we Francji.

Program dnia, poświęconego modlitwie i pamięci:

Godz. 11¹⁵ – Msza św. w Kolegiacie św. Marcina w Montmorency;
godz. 13⁰⁰ – Żołnienie kwiatów na Cmentarzu Les Champeaux (rue Galliéri) na grobach osób zasłużonych dla Polski. (Na cmentarz można się udać pieszo, samochodem lub autokarem);
godz. 14³⁰ – Spotkanie przyjacielskie i podwieczorek w Domu Ks. Pallotynów (34, chemin des Bois-Briffaults) w Montmorency. Powrót do Paryża o godz. 16³⁰.

Dojazd do Montmorency:

Autokar będzie do dyspozycji uczestników (bilet A/R: 13€). Wyjazd 14 maja o godz. 9³⁰ sprzed kościoła polskiego w Paryżu (263 bis, rue St Honoré). Powrót z Domu Ks. Pallotynów w Montmorency do Paryża o godz. 16³⁰. Osoby zainteresowane proszone są o zapisy, zaznaczając ilość miejsc, w Biurze parafialnym przy kościele polskim (tel. 01 55 35 32 25).

Samochodem. Polecamy trasę: wyjazd z Porte Maillot (kierunek Pontoise). Wjechać na pas Taverny-Enghien. Następnie, jechać w kierunku Montmorency. Przejechać „Route Nationale” 328. Kierować się w stronę Kolegiaty św. Marcina (kierunek Szpitala).

Pociągami. Odjazd co kwadrans z Gare du Nord Surface, w kier. Ermont-aubonne. Dojechać do stacji Enghien-les-Bains (czas jazdy 4 min.). Na dworcu udać się do autobusu «Ligne Verte». Kolegiata (Collégiale): wysiąść na przystanku St-Valéry. Ten sam autobus dojeżdża do Domu Ks. Pallotynów (przystanek – Champeaux).

Zapraszamy Państwa do wzięcia udziału w tej tradycyjnej uroczystości.

DENTYSTKA POLSKA DLA DZIECI i DOROSŁYCH Dr Mariola Tuliszkiewicz

01 42 33 30 58; 06 43 98 83 66
45, rue du Caire – 75002 Paris

Akceptuję CMU AME

LUXSUS - PRZEWÓZ OSÓB i TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYN, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.

TEL. 06 62 75 50 06; 01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!

– TŁUMACZENIA –

Stanisław Bocianowski – dr Prawa
– Tłumacz Przysięgi przy Sądzie Apelacyjnym
w Wersalu i Sądzie Kasacyjnym w Paryżu.

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż

Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

Masz problem z piciem?

Może Anonimowi Alkoholicy pomogą!

Wykaz mityngów AA w Paryżu:

Niedziele godz. 17.00:

3, rue Rampal (kod: 9172), 75019 Paris, M° Belleville/;

Wtorki godz. 19.30:

18, rue Claude Lorrain; 75016 Paris, M° Exelmans/;

Środy godz. 19.30:

20, rue Legendre (2 piętro), 75017 Paris, M° Villiers/;

Czwartki godz. 19.30:

11, Ville St-Jacques (kod: 0911),

75014 Paris, M° Saint-Jacques.

Rozliczenia księgowe. 06 62 90 02 39

USŁUGI HYDRAULICZNE

Tel. 07 51 58 46 26

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach – od trzeciego razu – 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” – 4 €); przy powtórzeniach – 50% ceny; – „usługi” – do 10 słów: – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów – 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) – dopłata wynosi – 1 € na tydzień („usługi” – 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) – inf. i cennik w redakcji GK – 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris – II piętro: w godz. 9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkate@club-internet.fr

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE
przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24
Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. 02 31 85 23 66 – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)
Tel. 02 31 78 25 93 – mówimy po francusku
Fax 02 31 34 98 93 | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

Dr Danuta Baranowicz-Schouker

chirurgien- dentiste

33, rue Poissonnière – 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15
- CMU dzieci i dorośli; (mówimy po polsku)

TRANSPORT:

- wywóz gruzu, - dowóz materiałów, - przeprowadzki.

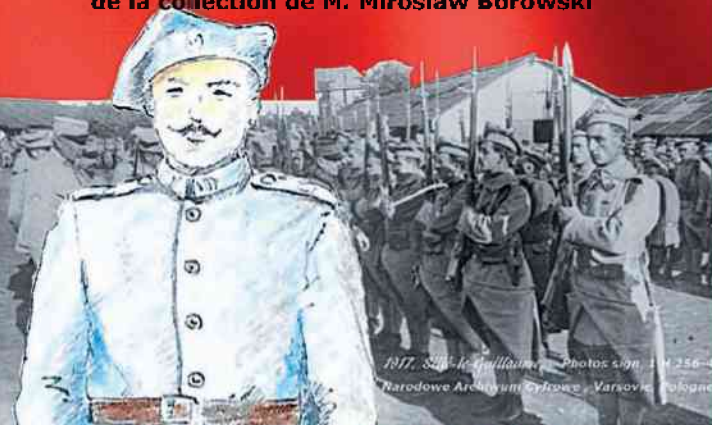
Tel. 06 98 58 86 36

EXPOSITION

**Création de
l'armée polonaise
en France**

Mémoire oubliée - Mémoire retrouvée

Présentation exceptionnelle des insignes et médailles
de la collection de M. Mirosław Borowski

Du 10 avril au 16 juin 2017

Bibliothèque Universitaire, salle Pierre Belon

Av. Olivier Messiaen, 72 085 Le Mans

Cette exposition vous est proposée par l'association « Kultura Polska » et ses partenaires associés.
Contact : association.kultura.polska@gmail.com – Tél. : 06 87 38 44 83

Centrum Stomatologiczne Dentylis Boulogne

DENTYLIS
www.dentylis.fr

76 av. Edouard Vaillant
92100 Boulogne Billancourt
Linia metra nr 9,
stacja: Marcel Sembat
(wyjście: rue Rieux)

Akceptujemy CMU, AME,
Stawki wg cennika Sécurité Sociale,
Stosujemy zasadę Tiers payant
(karta vitale).

Współpracujemy z większością mutuelles.
Konsultacje: od Pn - do Pt, 9.00 - 19.30

01.41.13.45.05
boulogne@dentylis.fr

Mówimy po polsku

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)
do: Polski Południowej i Centralnej;

16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

Wszelaka pomoc prawna w administracji francuskiej.

Edyta - T. 06 22 72 26 68; e-mail: edyta-anne@hotmail.fr

Restauracja Christopole

wynajmuje sale na wszystkie okazje - do 50 osób.

Cena do uzgodnienia w zależności od okoliczności (mówimy po polsku)

Adres: 5, route de Bièvres - 91400 Saclay (10 min. z Paryża - RN 118)

Telefon: 06 61 50 86 87; 09 53 07 08 91

PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:

problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...

Poradnictwo legalne

**DÉMÉNAGEMENT - TRANSPORT - AUTOLAWETA
PRZEPROWADZKI, - WYWÓZ GRUZU**

Tel. 06 30 40 49 49

**POMOC PRAWNA
i Administracyjna we Francji**

**Pomoc w uzyskaniu zasiłków z CAF,
ubezpieczenia zdrowotnego, od bezrobocia,
mieszkania socjalnego. tel. +33 7 78 54 19 31**

**GŁOS
KATOLICKI**
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'émigration polonaise)

N° 18 (2678): 14. 05. 2017

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) – tél. 01 55 35 32 23
Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkac@club-internet.fr, vkac@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. Bogdan Brzyś — Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA — 2, rue du 19 mars 1962 — 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonnement): 1 rok (1 an) — 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 3.5.2017

Inf. o prenumeracie na str. 3

Association Pomost-Passerelle

AIDE AUX POLONAIS VIVANT DANS L'IMMIGRATION

Biuro Socjalne

Stowarzyszenia Pomost-Passerelle prowadzi Biuro socjalne, znajdujące się w pomieszczeniach Parafii Wniebowzięcia NMP w Paryżu, przy Polskiej Misji Katolickiej - 263 bis, rue Saint Honoré.

Biuro czynne jest w czwartki, w godzinach od 9.00 do 13.00.

Jego celem jest pomoc w uregulowaniu sytuacji prawnej, rodzinnej i bytowej oraz reintegracja społeczna zgłaszających się osób. Udzielana pomoc skierowana jest do osób, które znalazły się w ciężkiej sytuacji życiowej na emigracji, głównie bezdomnych oraz uzależnionych. □

PROGRAM

15 - 21 maja 2017

PONIEDZIAŁEK 15 MAJA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wieś to też Polska 9²⁵ Słowo Życia 9³⁰ Vatican Magazine 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11²⁵ Felieton 11³⁵ Opowieść wiecznie żywa 11⁵⁰ Retrospekcja 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Regina Coeli 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 13²⁰ Koncert życzeń 14¹⁰ Film 15⁴⁰ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Sanktuaria polskie 16³⁰ Tydzień z Ziemi Św. 16⁵⁰ Reportaż 17²⁰ Św. na każdy dzień 17³⁰ Spotkanie Rodziny RM 19⁴⁵ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

WTOREK 16 MAJA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8³⁵ Słowo Życia 8⁴⁰ Reportaż 9¹⁰ Papież Polak do Rodaków 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak my to widzimy 10⁴⁵ Tydzień z Ziemi Św. 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Felieton 11⁴⁵ Reportaż 12⁰⁰ Regina Coeli 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 13⁴⁵ Dokument 14⁰⁵ Mojżesz 10 przykazań - film 15⁰⁰ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Jestem mamą 16³⁰ Kalejdoskop Młodych 16⁵⁰ Express Studencki 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

ŚRODA 17 MAJA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Kalejdoskop Młodych 9³⁰ Express Studencki 9³⁵ Sanktuaria polskie 9⁵⁵ Św. na każdy dzień 10⁰⁰ Audycja Generalna 11⁰⁰

Dokument 11²⁵ Felieton 11³⁵ Przyroda i ludzie 12⁰⁰ Regina Coeli 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 14¹⁰ Dokument 14⁵⁵ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Dokument 17⁰⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

CZWARTEK 18 MAJA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Na zdrowie 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Reportaż 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11²⁵ Felieton 11³⁵ Program edukacyjny 11⁵⁰ Dokument 12⁰⁰ Regina Coeli 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Dokument 13⁵⁰ Dokument 14⁰⁰ Dokument 14⁴⁵ Film 14⁴⁵ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Program rozrywkowy 16³⁵ Reportaż 17⁰⁵ Przegląd Tygodnika Źródło 17¹⁰ Dokument 17²⁵ Przegląd Tygodnika Niedziela 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

PIĄTEK 19 MAJA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9¹⁰ Program rozrywkowy 9³⁵ Św. na każdy dzień 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11²⁵ Felieton 11³⁵ Wywiad 12⁰⁰ Regina Coeli 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 14⁰⁵ Dokument 14³⁵ Dokument 14⁵⁵ Słowo Życia 15⁰⁰ Koronka do Bożego Miłosierdzia 15²⁰ Mocni

w wierze 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Siódmy sakrament 16³⁵ Dokument 16⁵⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd Tygodnika Niedziela 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

SOBOTA 20 MAJA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo Życia 9⁰⁰ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Felieton 10³⁰ Św. na każdy dzień 10³⁵ Polski Punkt Widzenia 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Regina Coeli 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć 12⁵⁰ Reportaż 13²⁰ Siódmy sakrament 13⁴⁵ Program edukacyjny 14⁰⁵ Film 14⁵⁰ Dokument 15³⁰ Jak sobie radzić z cierpieniem? 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ W Naszej Rodzinie 17⁰⁰ Z PE 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Przegląd Tygodnika Niedziela 19³⁰ Katecheza 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

NIEDZIELA 21 MAJA

8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Polski Punkt Widzenia 8²⁵ Św. na każdy dzień 8³⁰ Z PE 9⁰⁰ Felieton 9¹⁰ Dla dzieci 9¹⁵ Katecheza 10³⁰ Przegląd Niedzieli 10³⁵ Film 11⁴⁰ Reportaż 12⁰⁰ Regina Coeli 12²⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ Papież Polak do Rodaków 14¹⁰ Dokument 15⁰⁰ Dokument 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Retrospekcja 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Film. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

POLVOD

TYLKO POLSKIE FILMY

 Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

15 – 21 maja 2017

PONIEDZIAŁEK

15 MAJA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Panorama 11⁰⁰ Przez tży do szczęścia – dramat 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Blondynka – serial 14²⁰ Oczy w oczy 14⁵⁰ Warszawskie adresy Marszałka – reportaż 15⁰⁵ Pożegnanie Józefa Piłsudskiego 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Medycyna i Ty 15⁵⁵ Sonda z 16³⁰ Kopciuszek – serial 16⁵⁵ Supetkowe ABC – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kulturalni PL – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Nad Niemnem – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Marszałek Piłsudski – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Generał Polskich Nadziei – dokument 0¹⁵ Sonda z 0⁴⁵ Kopciuszek – serial 1¹⁵ Supetkowe ABC – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK

16 MAJA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Panorama 11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Przyjęcie na dziesięć osób plus trzy – film 14²⁵ Generał Polskich Nadziei – dokument 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Smaki polskie – magazyn 15⁵⁵ Sonda z 16³⁰ Kopciuszek – serial 16⁵⁵ W Krainie Baśni 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Polska z Miodkiem – felieton 17⁵⁵ Niedziela z twórczością Zbigniewa Cybulskiego 18⁴⁰ Pod Tatrami – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Flesz historii – reportaż 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Ojciec Mateusz – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Warszawskie adresy Marszałka – reportaż 23²⁰ Pożegnanie Józefa Piłsudskiego 23⁴⁰ Ktokolwiek widział ktokolwiek wie – magazyn 0¹⁵ Sonda z 0⁴⁵ Kopciuszek – serial 1¹⁵ W Krainie Baśni 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA

17 MAJA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Panorama 11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy

szczęścia – serial 13²⁵ Marszałek Piłsudski – serial 14²⁵ Generał Polskich Nadziei – dokument 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Turystyczna jazda 15⁵⁵ Księga Przestrzeni 16³⁰ Kopciuszek – serial 16⁵⁵ Tajemnice dzikich zwierząt – magazyn 17⁰⁵ Mój zwierzyniec – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Zaolzie 18²⁵ Studio Wschód 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁴⁵ Królowie śródmieścia – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Generał Polskich Nadziei – dokument 0¹⁰ Studio Wschód 0⁴⁵ Kopciuszek – serial 1¹⁵ ABC wszystko wie 1²⁵ Mój zwierzyniec – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK

18 MAJA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Panorama 11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁰ Królowie śródmieścia – serial 15¹⁰ Szlakiem miejsc niezwykłych – reportaż 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Wilnoteka – magazyn 15⁵⁵ Jak to działa – magazyn 16³⁰ Kopciuszek – serial 17⁰⁰ Załoga Eko – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Polska z Miodkiem – felieton 17⁵⁵ Naszaarmia.pl – magazyn 18²⁰ Podróże z historią – dokument 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Magazyn z Wysp – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Komisia morderstw – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23⁰⁵ Magazyn śledczy Anity Gargas – magazyn 23⁴⁰ Warto rozmawiać 0⁴⁵ Kopciuszek – serial 1¹⁰ Polska z Miodkiem – felieton 1²⁰ Załoga Eko – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK

19 MAJA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Panorama 11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Na sygnale – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁵ Defekt – serial 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Warto rozmawiać 16⁴⁵ Baw

się słowami – magazyn 16⁵⁵ Domisie 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Racja stanu 18²⁵ Było nie minęło 18⁵⁵ Na sygnale – serial 19²⁵ Wolny Ekran – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Na dobre i na złe – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁵ Program rozrywkowy 0²⁰ Racja stanu 0⁵⁰ Turystyczna jazda 1¹⁰ Domisie 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA

20 MAJA

7³⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Polonia 24 11⁰⁵ Rozmowa Polonii 11²⁰ Halo Polonia – magazyn 12¹⁰ Ojciec Mateusz – serial 13⁰⁵ Na dobre i na złe – serial 14⁰⁵ O! Polskie Przeboje – program muzyczny 15⁰⁰ Okrasa łamie przepisy – magazyn 15³⁰ Księga Przestrzeni 16⁰⁰ Kulturalni PL – magazyn 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁵ Przyjacieli do zadań specjalnych 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Sprawiedliwi – serial 21⁴⁰ Ogród rozkoszy ziemskich – film 23³⁰ Program rozrywkowy 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA

21 MAJA

8⁰⁵ Warszawskie adresy Marszałka – reportaż 8²⁰ Pożegnanie Józefa Piłsudskiego 8³⁵ Magazyn z Wysp – magazyn 8⁵⁵ Wolny Ekran – magazyn 9¹⁰ Polska z Miodkiem – felieton 9²⁰ Ziarno – magazyn 9⁵⁰ Baw się słowami(2) – magazyn 10¹⁵ Program muzyczny 10⁵⁰ Tajemnica Sagali(2) – serial 11⁴⁵ Szlakiem miejsc niezwykłych – reportaż 11⁵⁰ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem 13⁰⁰ Msza Święta 14²⁰ Turystyczna jazda – magazyn 14⁴⁰ U kresu drogi – dramat 16³⁰ Rodzinka.pl(2) – serial 17²⁵ Polska z Miodkiem – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Oczy w oczy 19²⁵ Baw się słowami – magazyn 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Blondynka – serial 21⁴⁵ Kocham Cię Polsko! 23²⁰ Program rozrywkowy 23⁵⁵ Zakochaj się w Polsce – magazyn 0²⁰ Polska z Miodkiem – felieton 0³⁰ M jak miłość – serial 1²⁰ Baw się słowami(2) – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

